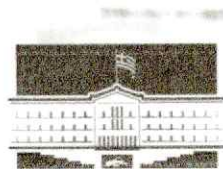

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 706
Ημερομ. Κατάθεσης: 10/12/2025

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ**
Βουλευτής Ν. Ηρακλείου – ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προς τους Υπουργούς:

- α) Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κα Νίκη Κεραμέως**
- β) Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κυριάκο Πιερρακάκη**
- γ) Εθνικής Άμυνας, κ. Νίκο Δένδια**
- δ) Υγείας, κ. Άδωνι Γεωργιάδη**
- ε) Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κα Σοφία Ζαχαράκη**
- στ) Εσωτερικών, κ. Θεόδωρη Λιβάνιο**
- ζ) Υποδομών και Μεταφορών, κ. Χρίστο Δήμα**
- η) Δικαιοσύνης, κ. Γιώργο Φλωρίδη**
- θ) Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κ. Δημήτρη Παπαστεργίου**
- ι) Ανάπτυξης, κ. Τάκη Θεοδωρικάκο**
- ια) Προστασίας του Πολίτη, κ. Μιχάλη Χρυσοχοΐδη**
- ιβ) Πολιτισμού, κα Λίνα Μενδώνη**
- ιγ) Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κα Δόμνα Μιχαηλίδου**

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178
Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133

Θέμα: «Υπόμνημα της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών για την άρση ανισοτήτων και την προστασία τυφλών ατόμων και ατόμων με μειωμένη όραση ενόψει της 3^{ης} Δεκεμβρίου – Παγκόσμιας Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία»

ΑΝΑΦΟΡΑ

Αθήνα, 03.12.2025

Η Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών (Ε.Ο.Τ.) και ο Πανελλήνιος Συνδέσμος Τυφλών (Π.Σ.Τ.) με το συνημμένο υπ' αριθμ. πρωτ. 2511/1011/2.12.2025 υπόμνημά τους προς τον Πρωθυπουργό της χώρας, παραθέτουν κρίσιμα προβλήματα και αιτήματα των ατόμων με τύφλωση και μειωμένη όραση, ενόψει της 3^{ης} του Δεκέμβρη, Παγκόσμιας Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία.

Οι φορείς θέτουν πλήθος κρίσιμων ζητημάτων που απαιτούν άμεση παρέμβαση της Πολιτείας, μεταξύ των οποίων:

- ανάγκη έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης και αύξησης επιδομάτων/συντάξεων,
- αναμόρφωση του Ν. 2643/1998 και θεσμοθέτηση νέων προστατευόμενων επαγγελμάτων,
- σοβαρές ελλείψεις στην εκπαίδευση κινητικότητας και προσανατολισμού, με μόλις 8 ενεργούς εκπαιδευτές πανελλαδικά,
- προβλήματα στη λειτουργία των ΚΕΠΑ,
- ζητήματα φορολογικών ελαφρύνσεων, προστασίας κατοικίας και ακατάσχετου,
- ανάγκη εκσυγχρονισμού και πλήρους προσβασιμότητας υποδομών και υπηρεσιών,
- προβλήματα στην φαρμακευτική κάλυψη, τις συμμετοχές και τα οπτικά/ιατροτεχνολογικά βοηθήματα,
- ζητήματα στην εκπαίδευση, τη μεταφορά μαθητών και τον τεχνικό εξοπλισμό,
- ανάγκη θεσμικής προστασίας της Λασκαριδείου Στέγης,

και πολλά ακόμη, όπως αναλυτικά περιγράφονται στο υπόμνημά τους.

Ζητούν δε επιτακτικά συνάντηση με την Κυβέρνηση για την ουσιαστική προώθηση λύσεων, τονίζοντας ότι η τρέχουσα κοινωνικοοικονομική συγκυρία έχει πλήξει δυσανάλογα τα άτομα με αναπηρία.

Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στο υπόμνημα:

«...Η Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών (Ε.Ο.Τ.) και ο Πανελλήνιος Συνδέσμος Τυφλών (Π.Σ.Τ.), ενόψει της 3ης Δεκεμβρίου – Παγκόσμιας Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία, σας υποβάλλουν συνοπτικά τα κυριότερα ζητήματα που αντιμετωπίζουν τα τυφλά άτομα και τα άτομα με μειωμένη όραση, καθώς και τα απαιτούμενα επείγοντα μέτρα αντιμετώπισής τους. Όπως και στο παρελθόν, ζητούμε τον προγραμματισμό συνάντησης για την

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178

Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133

ουσιαστική συζήτηση και προώθηση λύσεων. Η σημερινή οικονομική και ενεργειακή κρίση έχει πλήξει δυσανάλογα τα άτομα με αναπηρία, καθιστώντας αναγκαία την άμεση ενίσχυση της προστασίας και του βιοτικού τους επιπέδου.

Επείγοντα αιτήματα

1. Έκτακτη οικονομική ενίσχυση Χορήγηση ποσού 1.000€ ενόψει των εορτών αντί του δοθέντος των 250€ και καθιέρωση ετήσιου δώρου Χριστουγέννων στα προνοιακά επιδόματα ίσου με ένα μηνιαίο επίδομα.

2. Αύξηση των επιδομάτων και συντάξεων • Άμεση αύξηση της οικονομικής ενίσχυσης του ΟΠΕΚΑ κατά τουλάχιστον 100 ευρώ μηνιαίως. • Αυτόματη σύνδεση της ενίσχυσης με την ετήσια αναπροσαρμογή λόγω πληθωρισμού. • Χορήγηση των αυξήσεων στις συντάξεις από 01/01/2026 σε όλους τους τυφλούς συνταξιούχους και τα άτομα με μειωμένη όραση, ανεξαρτήτως προσωπικής διαφοράς.

3. Δημιουργία προγράμματος εκπαίδευσης Εκπαιδευτών Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης Στη χώρα υπάρχουν σήμερα μόλις 8 ενεργοί εκπαιδευτές, αριθμός ανεπαρκής για τις ανάγκες των πολιτών. Ζητούμε την άμεση προκήρυξη και χρηματοδότηση προγράμματος εκπαίδευσης τουλάχιστον 40 νέων εκπαιδευτών, σύμφωνα με το πόρισμα της Ειδικής Επιτροπής του 2019 ή σύμφωνα με την δέσμευση του Υπουργού Επικρατείας κ. Σκέρτσου στην συνάντηση που είχαμε μαζί του στις 15 Οκτώβρη 2025, Παγκόσμια Ημέρα Λευκού Μπαστούνιού. Επιτακτική ανάγκη κρίνεται, η συμπερίληψη προγράμματος ειδικά σχεδιασμένο για άτομα με τυφλοκώφωση.

Θέματα Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης

1. Αναμόρφωση του Ν. 2643/1998 και ενίσχυση της εργασιακής ένταξης τυφλών Απαιτείται πλήρης αναμόρφωση του Ν.2643/98...

2. Αποκατάσταση συντάξεων στα επίπεδα Δεκεμβρίου 2011 Ζητείται: • επαναφορά κύριων και επικουρικών συντάξεων τυφλών στα επίπεδα του 2011, • επαναφορά 13ης & 14ης σύνταξης, • εξαίρεση τυφλών συνταξιούχων ιδιωτικού τομέα από τις περικοπές του Ν.4111/13, όπως ήδη ισχύει για δημοσίους υπαλλήλους και παραπληγικούς. Η υφιστάμενη διαφοροποίηση αποτελεί παραβίαση ισότητας και θίγει περίπου 500 άτομα. Εξάλλου και το ΣτΕ έκρινε ως αντισυνταγματικές τις μειώσεις στις συντάξεις με τα δύο πρώτα Μνημόνια.

3. Πλήρης Εθνική Σύνταξη ανεξαρτήτως χρόνων ασφάλισης.....

4. Εισφορά υπέρ ΕΟΠΥΥ • Συνταξιούχοι κύριας και επικουρικής ασφάλισης ενώ παράλληλα εργάζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή μισθωτοί καταβάλλοντας στον ΕΦΚΑ ασφαλιστικές εισφορές. Στις καταβαλλόμενες ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζεται ένα ποσό της τάξης του 6% το οποίο αφορά τον κλάδο υγείας (ν.4387/2016, άρθρο 44, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4670/20). Στην συγκεκριμένη περίπτωση ο συνταξιούχος, ο οποίος ασκεί ελεύθερο επάγγελμα ή μισθωτή εργασία, καταβάλλει για τον ίδιο λόγο διπλή εισφορά για τον κλάδο υγείας και ως συνταξιούχος ασφαλισμένος αλλά ταυτόχρονα και ως εργαζόμενος ασφαλισμένος απολαμβάνοντας επί της ουσίας τις ίδιες παροχές με ασφαλισμένο στον οποίο παρακρατείται η εισφορά 6% μόνο μία φορά. • Συνταξιούχοι εξ' ιδίου δικαιώματος που πληρώνουν εισφορές 6% υπέρ ΕΟΠΥΥ, ωστόσο λαμβάνουν και δεύτερη σύνταξη λόγω χηρείας ή σύνταξη άμαχου πληθυσμού ειρηνικής περιόδου και καταβάλλουν επίσης και στη δεύτερη αυτή σύνταξη 6% υπέρ ΕΟΠΥΥ

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178

Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133

απολαμβάνοντας επί της ουσίας τις ίδιες παροχές με ασφαλισμένο στον οποίο παρακρατείται η εισφορά 6% μόνο μία φορά.

5. Υπολογισμός ανταποδοτικού μέρους σύνταξης ...

6. Εξαίρεση από την προσωπική διαφορά • Αιτούμαστε εξαίρεση τυφλών με αναπηρία 80% και άνω από την προσωπική διαφορά που προκύπτει από τον επανυπολογισμό των συντάξεων (Ν.4387/2016). • Επιπλέον, ζητείται χορήγηση της αύξησης από 01/01/2026 σε όλους, ανεξάρτητα από προσωπική διαφορά.

7. Αύξηση και ορθή απονομή επικουρικών συντάξεων Οι νέες επικουρικές μετά τον Ν.4387/2016 είναι δυσανάλογα μειωμένες. Ζητείται: • Υπολογισμός βάσει Ν.612/77, • χορήγηση επιδόματος απολύτου αναπηρίας και στην επικουρική, • χορήγηση επιδόματος και στους τυφλούς συνταξιούχους ΝΑΤ, • δυνατότητα λήψης επιδόματος ανικανότητας από δημοσίους υπαλλήλους που απέκτησαν αναπηρία όρασης μετά την συνταξιοδότησή τους.

8. Εξαίρεση τυφλών από τις περικοπές του Ν.4024/2011 στο εφάπαξ Αίτημα για πλήρη εξαίρεση και προτεραιότητα καταβολής.

9. Αποκατάσταση απωλειών κατ' επάγγελμα αγροτών Μετά την ένταξη ΟΓΑ στον ΕΦΚΑ, χάθηκαν σημαντικά εισοδήματα. Ζητείται μέριμνα επαναφοράς.

10. Προσαύξηση 20% στη σύνταξη για γονείς με τέκνο με αναπηρία Η προσαύξηση να είναι εφ' όρου ζωής, όσο το τέκνο δεν εργάζεται.

11. Δικαιώματα τέκνων με αναπηρία στις συντάξεις θανόντων • Να δικαιούνται σύνταξη θανόντος γονέα ακόμη κι αν η τύφλωση επήλθε μετά τα 24 έτη. • Να λαμβάνουν τη σύνταξη όσο δεν εργάζονται και να διακόπτεται μόνο κατά την περίοδο εργασίας. • Να μην χορηγείται αν το ανάπηρο τέκνο λαμβάνει σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος.

12. Επίδομα ανασφάλιστων υπερήλικων Να αποδίδεται σε άτομα με αναπηρία 67% και άνω, ανεξάρτητα από λήψη αναπηρικού επιδόματος από τα ίδια ή τον/τη σύζυγο.

13. Αναδρομικά ΕΟΠΥΥ βάσει Ν.4670/2020 Σύμφωνα με το αρ. 44 του ν. 4670/2020:

...

14. Αδίκια στις επικουρικές συντάξεις πρώην υπαλλήλων Εθνικής Τράπεζας Από τον Φεβρουάριο του 2023 και εντεύθεν τυφλοί συνταξιούχοι πρώην εργαζόμενοι Εθνικής Τραπέζης δεν λαμβάνουν στην επικουρική τους σύνταξη το επίδομα απολύτου αναπηρίας, το οποίο ελάμβαναν αδιαλείπτως από της συνταξιοδότησεώς τους και μέχρι τότε ως συνταξιούχοι του Ν.612/77 και του Ν.3232/04. ...

15. Διατήρηση επιδόματος ΟΠΕΚΑ σε περιστασιακά εργαζόμενους Οι άνεργοι τυφλοί που εργάζονται περιστασιακά να μην εντάσσονται στην κατηγορία «εργαζόμενοι-συνταξιούχοι» και να διατηρούν το σύνολο του επιδόματος.

16. Βελτιώσεις στη λειτουργία των ΚΕΠΑ ....

Θέματα Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

1. Άμεση έναρξη Προγράμματος Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης Επιβάλλεται η άμεση υλοποίηση του προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης, ...

2. Προστασία της Λασκαριδείου Στέγης – Σεβασμός στη βούληση της διαθέτιδος Ζητούμε την άμεση παρέμβαση του Υπουργείου για την αποτροπή της επιδιωκόμενης εκ μέρους του Δήμου Αμαρουσίου παραχώρησης και εκμετάλλευσης της Λασκαριδείου Στέγης. ...

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178

Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133

3. *Αύξηση προνοιακής ενίσχυσης ΟΠΕΚΑ κατά 100€ • Απαιτείται άμεση αύξηση του επιδόματος τυφλότητας κατά τουλάχιστον 100€ μηνιαίως, καθώς η τελευταία ουσιαστική προσαύξηση έγινε το 2011. Το 8% που δόθηκε το 2023 σε καμιά περίπτωση δεν καλύπτει την τεράστια αγοραστική απώλεια και οι σημερινές οικονομικές συνθήκες (μνημόνια, πανδημία, ακρίβεια) έχουν εξανεμίσει την αγοραστική δύναμη. • Ζητείται, επίσης, ετήσια αναπροσαρμογή βάσει πληθωρισμού.*

4. *Άρση της άδικης περικοπής επιδόματος σε άνεργους λήπτες ορφανικής σύνταξης Ο ΟΠΕΚΑ προχώρησε σε περικοπή κατά 50% του προνοιακού επιδόματος για τυφλούς άνεργους που λαμβάνουν μικρό μέρος σύνταξης θανόντος γονέα (80–160€), παρά τις ισχύουσες εξαιρέσεις. Η περικοπή αυτή: • Στερεί βασικούς πόρους διαβίωσης, • αντίκειται σε επίσημες δεσμεύσεις για άμεση διόρθωση, • δημιουργεί άνιση μεταχείριση, καθώς το ίδιο δικαίωμα αναγνωρίστηκε πρόσφατα σε άλλη κατηγορία ΑμεΑ. Ζητούμε τη πλήρη αποκατάσταση του επιδόματος για όσους έχουν αναπηρία όρασης 80% και άνω.*

5. *Καθολική και δίκαιη εφαρμογή του προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός» ...*

6. *Αναμόρφωση Οργανισμού του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) ...*

7. *Προώθηση αναδοχής και υιοθεσίας παιδιών με αναπηρία Ζητείται: • ενίσχυση των οικονομικών κινήτρων για αναδόχους/θετούς γονείς παιδιών με αναπηρία, • ρητή κατοχύρωση ότι άτομα με αναπηρία –συμπεριλαμβανομένων τυφλών, κωφών και ατόμων με κινητικές αναπηρίες– δεν αποκλείονται από την αναδοχή και υιοθεσία λόγω αναπηρίας, εφόσον είναι ικανά να φροντίσουν παιδί.*

8. *Δημιουργία οίκων ευγηρίας για τυφλούς Απαιτείται ίδρυση δομών φιλοξενίας τυφλών στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, καθώς σήμερα οι περισσότεροι οίκοι ευγηρίας δεν δέχονται ηλικιωμένους με οπτική αναπηρία.*

9. *Επέκταση δικαιώματος voucher κοινωνικού τουρισμού ...*

10. *Διατήρηση προνοιακού επιδόματος για περιστασιακά εργαζόμενους Οι άνεργοι τυφλοί που εργάζονται περιστασιακά να μην κατατάσσονται στην κατηγορία εργαζομένων–συνταξιούχων και να συνεχίζουν να λαμβάνουν ολόκληρο το προνοιακό επίδομα.*

11. *Αύξηση επιχορήγησης της ΕΟΤ Δεδομένου ότι η Εθνική Ομοσπονδία τυφλών, ο δευτεροβάθμιος κοινωνικός φορέας των τυφλών και των ατόμων με μειωμένη όραση, δεν τυγχάνει μόνιμης κρατικής επιχορήγησης, σας παρακαλούμε να αυξήσετε το ετήσιο ποσό που θα λαμβάνει μέσω της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και από το Κρατικό Λαχείο Κοινωνικής Αντίληψης, του οποίου το ύψος καθορίζει ο Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, στο ποσό των 50.000 ευρώ ετησίως. Γνωρίζουμε ότι, για την επιχορήγηση με ποσό άνω των 8.000 ευρώ ετησίως απαιτείται έκθεση ορκωτών λογιστών και ως εκ τούτου διαβεβαιώνουμε ότι έχουμε προβεί ήδη στην ανάθεση λογιστικού ελέγχου για το έτος 2024 σε ορκωτούς λογιστές.*

Θέματα Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

1. *Φορολογία – Ιδιοκτησία Ακινήτων • Πλήρη απαλλαγή από την επιβολή του ΕΝ.Φ.Ι.Α. της πρώτης κατοικίας μέχρι 120 τ.μ., προσαυξανόμενη κατά 20 τ.μ. ανά προστατευόμενο μέλος, εφόσον αυτή ιδιοκατοικείται ή της μοναδικής κατοικίας η οποία ανήκει κατά ψιλή κυριότητα, επικαρπία ή και τα δύο σε τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση σε ποσοστό 80% και άνω και τη φορολόγηση της υπόλοιπης ακίνητης περιουσίας μέχρι του ύψους*

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178

Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133

των 250.000 ευρώ, προσαυξανόμενη κατά 50.000 ευρώ για κάθε προστατευόμενο μέλος, με το ποσό των 0,50 ευρώ ανά τετραγωνικό, όπως κατά τη διάρκεια ισχύος του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. Α ....

2. Συντάξεις – Μισθολογικά Θέματα • Επαναφορά κύριων και επικουρικών συντάξεων τυφλών συνταξιούχων ιδιωτικού και δημοσίου στα προ μνημονίων επίπεδα και καταβολή δώρων και επιδόματος αδείας. Ζητείται εξίσωση με τους τυφλούς συνταξιούχους του Δημοσίου και τους παραπληγικούς (80% και άνω) που έχουν ήδη εξαιρεθεί από περικοπές του Ν. 4111/2013. ...

3. Μισθολογικές Ρυθμίσεις για τους Τυφλούς Εργαζομένους στο Δημόσιο ....

4. Φορολογικές Διευκολύνσεις ...

5. Τελωνειακές – Εισαγωγικές Ρυθμίσεις ...

7. Θέματα Πιστοποίησης Αναπηρίας • Υποχρεωτική αποδοχή παλαιών γνωματεύσεων ΚΕΠΑ (πριν το 2013) για αντιστοίχιση με την ΚΥΑ Δ18Α5038263/2013, ώστε να σταματήσει η επαναλαμβανόμενη ταλαιπωρία και οι άσκοπες επανεξετάσεις από ΚΕΠΑ.

7. Ενιαία Νομοθετική Ρύθμιση – Τέλος Πολυνομίας για τα Ποσοστά Αναπηρίας • Θέσπιση ενιαίου ποσοστού 80% ως βάση για όλες τις θετικές διακρίσεις βαριάς αναπηρίας (φορολογία, αυτοκίνητο, εισφορά αλληλεγγύης, ΟΓΑ, επιδόματα, συντάξεων κ.λπ.). Η σημερινή πολυνομία οδηγεί σε επαναλαμβανόμενες εξετάσεις ΚΕΠΑ για τα ίδια άτομα.

8. Κοινωνικές Παροχές • Έκτακτη οικονομική ενίσχυση Χορήγηση ποσού 1.000€ ενόψει των εορτών αντί του δοθέντος των 250€ και καθιέρωση ετήσιου δώρου Χριστουγέννων στα προνοιακά επιδόματα ίσου με ένα μηνιαίο επίδομα.

9. Θεσμικές – Ιδιοκτησιακές Υποθέσεις • Οριστική διασφάλιση της Λασκαριδείου Στέγης από ενέργειες εκμετάλλευσης του Δήμου Αμαρουσίου. ...

Θέματα Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

1. Συμπεριληπτική Εκπαίδευση και Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών Αναμόρφωση του οδηγού σπουδών των τμημάτων τα οποία αποδίδουν στους πτυχιούχους παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας να αναγνωρίζουν μαθησιακές δυσκολίες, να διαφοροποιούν τη διδασκαλία και να υπηρετούν το ενιαίο, συμπεριληπτικό σχολείο. Σταδιακή μείωση της «ειδικής» εκπαίδευσης υπέρ της καθολικής συμπερίληψης.

2. Πρώιμη Παρέμβαση (0-4 ετών) ...

3. Παράλληλη Στήριξη – Πλήρης Κάλυψη ...

4. Οργανωτικές Μεταρρυθμίσεις Ίδρυση ειδικής Γραμματείας Ατόμων με Αναπηρία στο Υπουργείο Παιδείας.

5. Πολλαπλό Βιβλίο και Braille Κατά τα πρώτα έτη εφαρμογής του πολλαπλού βιβλίου, ο εκπαιδευτικός να χρησιμοποιεί το ήδη διαθέσιμο σύγγραμμα των τυφλών μαθητών. Το ΙΕΠ να επιλέγει δύο συγγράμματα ανά μάθημα για έγκαιρη εκτύπωση σε Braille από το ΚΕΑΤ.

6. Τεχνικός Εξοπλισμός για Τυφλούς Μαθητές, Σπουδαστές και Φοιτητές Άμεση χορήγηση εξοπλισμού ανάλογα με τις ανάγκες σε τυφλούς μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές (γραφομηχανές Braille, laptop, braille displays, CCTV, PIAF, Cubarithm, γεωμετρικά βοηθήματα κ.λπ.) ...

7. *Μεταφορά Μαθητών/Σπουδαστών Αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας σε συνεργασία με τις κατά τόπους περιφέρειες για χρηματοδότηση, οχήματα, οδηγούς και συνοδούς μεταφοράς τυφλών μαθητών, καθώς και σπουδαστών ΣΑΕΚ ΑμεΑ.*
8. *Υποχρεωτική Εκμάθηση Braille Υποχρεωτική για όλα τα παιδιά με τύφλωση ή επικείμενη απώλεια όρασης.*
9. *Προϋποθέσεις Διευθυντών Σχολείων Τυφλών Υποχρεωτική γνώση Braille. Οι ήδη υπηρετούντες να πιστοποιηθούν εντός ενός έτους.*
10. *Υποχρεωτική Στήριξη από ΠΕ31 Υποχρεωτική παρουσία ειδικού Εκπαιδευτή Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης (ΠΕ31).*
11. *Αναμόρφωση ΚΕΔΑΣΥ Ουσιαστική ενίσχυση, πλήρης στελέχωση και υποχρεωτική συμπερίληψη ειδικότητας ΠΕ31.*
12. *Δικαίωμα Γνώμης Μαθητή Θεσμοθέτηση συμμετοχής του παιδιού κατά την αξιολόγηση του ΚΕΔΑΣΥ, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 3 της Σύμβασης του ΟΗΕ.*
13. *Ίση μεταχείριση Εκπαιδευτικών με Αναπηρία Άρση της αδικίας εις βάρος τυφλών εκπαιδευτικών ...*
14. *Ελεύθερη Είσοδος Τυφλών σε όλα τα Δημόσια ΣΑΕΚ Απαγόρευση διακρίσεων και εγγύηση πρόσβασης σε όλες τις ειδικότητες (ηχοληψία, μουσική παραγωγή κ.λπ.) με παροχή κατάλληλων εκπαιδευτικών μέσων.*

...

Θέματα Υπουργείου Εσωτερικών

1. *Επαγγελματική Αποκατάσταση – Προκηρύξεις ΑΣΕΠ ...*
2. *Υποχρεωτική Γνώση Braille και Τεχνικών Συνοδείας • Καθιέρωση υποχρεωτικής εκπαίδευσης στη γραφή Braille και στις τεχνικές συνοδείας τυφλού για όλους τους δημοσίους υπαλλήλους που έρχονται σε επαφή με πολίτες – όχι μόνο στα ΚΕΠ, αλλά σε όλες τις υπηρεσίες. • Μοριοδότηση της πιστοποιημένης γνώσης Braille για νέες προσλήψεις μέσω ΑΣΕΠ.*
3. *Εύλογες Προσαρμογές για Τυφλούς Εργαζόμενους στο Δημόσιο • Αναλογική εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 5 του Ν.4336/2015, ώστε να καλύπτονται τα έξοδα συνοδού για τυφλούς υπαλλήλους που μετακινούνται εκτός έδρας ή στο εξωτερικό για υπηρεσιακούς λόγους. Η ρύθμιση αυτή εφαρμόζεται ήδη για τα μέλη της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας και πρέπει να επεκταθεί σε όλους τους τυφλούς εργαζομένους του Δημοσίου.*
4. *Προσβασιμότητα Υποδομών – Υπηρεσιών – Διαδικασιών ...*
6. *Υποστήριξη Τυφλών Πολιτών στις Δημόσιες Υπηρεσίες ...*
7. *Κτιριακό Ζήτημα – Συμβάσεις Συνεργασίας με ΟΤΑ ....*

Θέματα Υπουργείου Υγείας

1. *Φαρμακευτική Κάλυψη και Συμμετοχές ...*
3. *Τεχνικά Βοηθήματα για την Υγεία ....*
4. *Νοσηλεία – Συνοδοί – Κάλυψη Δαπανών ...*
5. *Δημόσιο Σύστημα Υγείας – Στελέχωση ...*
6. *Ποιότητα Ιατροτεχνολογικών Προϊόντων • Οι προμήθειες ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού πρέπει να γίνονται βάσει ποιότητας και θεραπευτικού οφέλους, όχι βάσει της χαμηλότερης οικονομικής προσφοράς.*

Αιτήματα προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για Νομοθέτηση και Στήριξη

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178

Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133

1. Αποζημίωση και Συμμετοχές • Πλήρης αποζημίωση γενετικής ταυτοποίησης για άτομα με κληρονομικές οφθαλμολογικές παθήσεις. • Μηδενική συμμετοχή σε φάρμακα για άτομα με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω και τα εξαρτώμενα μέλη. • Κάλυψη κόστους μη συνταγογραφούμενων σκευασμάτων (π.χ. πολυβιταμινούχων), όταν σχετίζονται με τη διατήρηση ή βελτίωση της οφθαλμικής κατάστασης (67% και άνω αναπηρία όρασης). • Αποζημίωση επεμβάσεων οφθαλμών όταν προκύπτουν από ατυχήματα ή επεμβάσεις (π.χ. εξόρυξη λόγω γλαυκώματος).

2. Νοσηλεία – Συνοδοί – Ειδικά Καθεστώτα • Δικαίωμα αποκλειστικής νοσοκόμας όλο το 24ωρο για τυφλούς με 80% και άνω αναπηρία όταν οι οικογενειακές συνθήκες το επιβάλλουν. • Σαφή καθορισμός προϋποθέσεων νοσηλείας σε ιδιωτικά θεραπευτήρια του εξωτερικού, ειδικά για μη-ευρωπαϊκές χώρες. • Συνέχιση κάλυψης νοσηλείων, εξόδων και συνοδών στη Μ. Βρετανία για όσους παρακολουθούνται ήδη εκεί. • Κάλυψη εξόδων συνοδού για παιδιά έως 18 ετών όταν ο γονέας/συνοδός έχει 80% και άνω αναπηρία.

3. Τεχνικά Βοηθήματα - Οπτικές Προθέσεις ..... Πρόσθετες παροχές: αποζημίωση μετάβασης και συνοδού. • Παραγραφή: έξι μήνες από τη λήξη του δικαιώματος για τους δικαιούχους με ποσοστό 80% και άνω.

4. Θεραπείες και Ψυχική Υγεία • Έγκριση τουλάχιστον δύο συνεδριών την εβδομάδα για φυσικοθεραπείες, εργοθεραπείες, λογοθεραπείες, ψυχολόγο ή παιδοψυχίατρο, όταν αναγράφονται από ιατροπαιδαγωγικό κέντρο.

Θέματα Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών

1. Λειτουργία συστήματος φωνητικής και οπτικής αναγγελίας στάσεων ...

2. Μέσα σταθερής τροχιάς (ΗΣΑΠ – Μετρό) ...

3. Εφαρμογή “OASA Telematics” ...

4. Αθόρυβα ηλεκτρικά λεωφορεία – ανάγκη ηχητικής ειδοποίησης ...

5. Ετήσια επιδότηση καρτών ΟΑΣΑ για άτομα με αναπηρία Η επιδότηση να γίνεται σε ετήσια βάση μέσω της εφαρμογής «Athena Card», η οποία πρέπει να καταστεί πλήρως προσβάσιμη.

6. Γραφεία Υποστήριξης Επιβατών με Αναπηρία Ίδρυση γραφείων υποδοχής και εξυπηρέτησης επιβατών με αναπηρία σε: • σταθμούς υπεραστικών λεωφορείων, • σιδηροδρομικούς σταθμούς, • λιμάνια και αεροδρόμια όπου δεν υφίσταται σχετική υπηρεσία.

7. Συμβάσεις με ΚΤΕΛ και αεροδρόμιο Ζητούμε: ...

8. Ενιαία κάρτα δωρεάν διέλευσης από τα διόδια Άμεση εφαρμογή των ν. 4782/2021 και 4903/2022 ...

10. Επιχορήγηση Κέντρου Σκύλοι Οδηγοί Ελλάδος Ζητείται ετήσια κρατική ενίσχυση του αναγνωρισμένου φορέα, με σκοπό την ασφαλή αυτόνομη μετακίνηση των τυφλών πολιτών.

Θέματα Υπουργείου Δικαιοσύνης

Δικαιοπρακτικά Δικαιώματα και Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη

1. Δικαιοπρακτική Ικανότητα και Προσωπικά Δεδομένα ...

2. Επαγγελματική Αποκατάσταση ...

4. Προσβασιμότητα Δικαστικών Κτιρίων και Ψηφιακών Υπηρεσιών ...

Θέματα Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Ψηφιακή Προσβασιμότητα και Υπηρεσίες για Τυφλούς και Άτομα με Μειωμένη Όραση

1. Προσβασιμότητα πλατφόρμας gov.gr • Η πλατφόρμα www.gov.gr παρέχει 1483 υπηρεσίες, αλλά μόνο 14 είναι προσβάσιμες σε τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση. • Απαιτείται άμεση προσαρμογή όλων των υπηρεσιών ώστε να είναι πλήρως προσβάσιμες, σύμφωνα με διεθνή πρότυπα WCAG.
2. Προσβασιμότητα ιστοτόπων δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου ....
4. Προβολή προσβάσιμων ιδιωτικών ιστοσελίδων • Προτείνεται η δημιουργία ιστοσελίδας του Υπουργείου για την προβολή ιδιωτικών ιστοσελίδων που πληρούν πλήρως τα πρότυπα προσβασιμότητας WCAG (τουλάχιστον AA επίπεδο).
5. Συνεργασία με Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών • Ζητείται η συμμετοχή της ΕΟΤ ως τεχνικού συμβούλου για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της χρηστικότητας των ιστοσελίδων του δημόσιου τομέα.
6. Εφαρμογή ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας ....
7. Παραβάσεις και προβλήματα στα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ.) ....

Θέματα Υπουργείου Ανάπτυξης

Προσβασιμότητα και Υποστήριξη Ατόμων με Μειωμένη Όραση

1. Προσβάσιμα ιατρικά βοηθήματα και τηλεφωνικές συσκευές ....
2. Προσβάσιμες οικιακές συσκευές ...
3. Αυτόματες ταμειακές μηχανές (ATM) και POS ...
4. Προσβασιμότητα σε προϊόντα με ημερομηνία λήξης και φάρμακα ...
7. Προσβάσιμα εγχειρίδια και επίδειξη προϊόντων • Υποχρέωση παροχής εγχειριδίων στα ελληνικά σε μορφή Braille ή αναγνώσιμη από λογισμικό ανάγνωσης οθόνης. • Υποχρέωση εκπαίδευσης χρήστη κατά την πώληση προϊόντων για τυφλούς.
8. Τηλεφωνική και τεχνική υποστήριξη • Παροχή εξειδικευμένου εκπροσώπου υποστήριξης σε θέματα προσβασιμότητας, με δυνατότητα τηλεφωνικής, βιντεοκλήσης ή απομακρυσμένης βοήθειας. • Σε περίπτωση αδυναμίας, υποχρέωση δωρεάν onsite τεχνικής υποστήριξης από εξειδικευμένο προσωπικό.
9. Προσβάσιμη ακουστική περιγραφή και πολιτισμός • Υποχρέωση ακουστικής περιγραφής σε τηλεοπτικά προγράμματα, σειρές, ταινίες, θεατρικές παραστάσεις και μουσεία. • Να δοθούν κίνητρα για τη δημιουργία κινηματογράφων ανά 10.000 κατοίκους για προβολές ταινιών με ακουστική περιγραφή. • Στα μουσεία και γκαλερί, μέριμνα για ακουστική περιγραφή, σημάνσεις Braille και πιστά αντίγραφα εκθεμάτων για απτική αναγνώριση.
10. Φωτεινοί σηματοδότες • Υποχρεωτική τοποθέτηση νέου τύπου ηχητικών διατάξεων εντός ενός έτους σε κεντρικές διαβάσεις, και πλήρης εγκατάσταση σε πέντε χρόνια.
11. Αισθητήρες προϊόντων • Προσαρμογή οθονών προϊόντων με αισθητήρες φωτός/χρώματος ή ανάγλυφα στοιχεία για τυφλούς.
11. Προσβάσιμη αναφορά βλαβών σε οργανισμούς κοινής ωφέλειας • Υποχρέωση τηλεφωνικής γραμμής για καταγγελία βλαβών με προτεραιότητα στην επισκευή για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση.

Θέματα Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη

1. Προσβασιμότητα σε κτίρια του Υπουργείου, όπως αστυνομικά τμήματα, φυλακές κλπ
- ...2. Εκπαίδευση

Εκπαίδευση από την Υπηρεσία Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών του προσωπικού σε τεχνικές βλέποντος οδηγού (τεχνικές συνοδείας) αλλά και σε κανόνες σωστής επικοινωνίας και συναλλαγής με τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση. Η εκπαίδευση αυτή θα πρέπει να γίνεται μέσα από σεμινάρια συστηματικά και σε σταθερά χρονικά διαστήματα, έτσι ώστε να είναι διαρκής και να εξασφαλίζεται η συνεχής ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση όλου του προσωπικού. Στη συνέχεια θα είναι σωστό να γίνει μία πιο εξειδικευμένη εκπαίδευση των αξιωματικών έτσι ώστε να υπάρχει πάντα σε κάθε αστυνομικό τμήμα εξειδικευμένο προσωπικό που να είναι σε θέση να εξυπηρετήσει αποτελεσματικά τους τυφλούς και με μειωμένη όραση πολίτες.

3. Ενημέρωση Μία γενικότερη ενημέρωση μπορεί να γίνει μέσα από τις ακόλουθες δράσεις: • Διανομή φυλλαδίων με τις υπηρεσίες των επισήμων φορέων των τυφλών και των ατόμων με μειωμένη όραση. ....

4. Παραβίαση ερυθρού σηματοδότη Για την παραβίαση ερυθρού σηματοδότη σύμφωνα με το άρθρο 6, παρ. 1, εδαφ. β, ε, η, ι του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας να επιβάλλεται στους οδηγούς παραβάτες βαρύτερη ποινή από την προβλεπόμενη, δεδομένου ότι τα άτομα με αναπηρία στην όραση εκτίθενται σε μεγάλο βαθμό σε πολλαπλούς κινδύνους καθημερινά κατά τις μετακινήσεις τους ως πεζοί.

5. Εξοικείωση με την αναπηρία όρασης Εξοικείωση με την αναπηρία όρασης για όλα τα ανωτέρω από την Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών και την Υπηρεσία Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών σε μία ή δύο επισκέψεις ανά εξάμηνο στη Σχολή Αξιωματικών.

6. Υπαγωγή των νοσοκομείων των φυλακών στο ΕΣΥ ...

7. Άδεια κυκλοφορίας στο δακτύλιο Χορήγηση άδειας κυκλοφορίας στο δακτύλιο σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής στους υπαλλήλους και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών.

Θέματα Υπουργείου Πολιτισμού

1. Προσβασιμότητα στα τηλεοπτικά προγράμματα και υποχρεωτικές μεταγλωττίσεις των συνεντεύξεων σε δελτία ειδήσεων καθώς και ακουστική περιγραφή των ταινιών, με προμήθεια σχετικού αποκωδικοποιητή δωρεάν σε κάθε άτομο τυφλό ή με μειωμένη όραση σε ποσοστό 80% και άνω.

2. Ακουστική περιγραφή σε θεάματα και πολιτιστικούς χώρους ...

3. Πρόσβαση σε πολιτιστικούς χώρους για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση ...

5. Παροχή εντύπων σε ποικίλες προσβάσιμες μορφές. • Κάθε φορά που ο τυφλός ή το άτομο με μειωμένη όραση αγοράζει ένα βιβλίο σε έντυπη μορφή να του παραχωρείται ο τίτλος και σε ηλεκτρονική προσβάσιμη/ακουστική μορφή.

6. Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων τυφλών ξεναγών • Αναγνώριση πτυχίου και άδειας άσκησης επαγγέλματος τυφλών ξεναγών Σ.Α.Ε.Κ. ως ισότιμοι με τους λοιπούς ξεναγούς.

7. Προϋποθέσεις χρηματοδότησης πολιτιστικών προγραμμάτων • Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Πολιτισμού να είναι προσβάσιμα σε τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση. • Χρηματοδότηση από το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου που να προβλέπει την ακουστική περιγραφή των ταινιών.

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178

Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133

Θέματα Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

1. Συνταξιοδοτικά Μερίσματα τυφλών συνταξιούχων στρατιωτικών ...

2. Στρατιωτική υποχρέωση (θητεία) των παιδιών τυφλών γονέων • Μείωση της θητείας σε έξι (6) μήνες σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 3421/2005 (Α' 302). • Πλήρης απαλλαγή για το πρώτο άρρεν τέκνο κάθε οικογένειας.

3. Πρόσβαση σε εγκαταστάσεις Ειδικών Δυνάμεων • Χορήγηση άδειας εισόδου και χρήσης στους τυφλούς στις εγκαταστάσεις των κέντρων παραθερισμού των Ειδικών Δυνάμεων.

4. Στήριξη εργαστηρίων Φάρος Τυφλών Ελλάδος ....

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Όπως έχει συμβεί και με τους προκατόχους σας, αναμένουμε να ορίσετε συνάντηση με τους φορείς μας για τη συζήτηση και επίλυση στο μέτρο του εφικτού των ανωτέρω... ».

Παρακαλούμε, όπως εξεταστούν τα ζητήματα που αναφέρονται στο υπόμνημα της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών (Ε.Ο.Τ.) και του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών (Π.Σ.Τ.), προκειμένου να ληφθούν οι κατάλληλες πρωτοβουλίες και τα απαιτούμενα μέτρα αντιμετώπισης των προβλημάτων, για την άμεση ενίσχυση της προστασίας των τυφλών ατόμων και των ατόμων με μειωμένη όραση.

Ο αναφέρων Βουλευτής

**Λευτέρης Κ. Αυγενάκης
Βουλευτής Ν. Ηρακλείου**

ΕΘΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΥΦΛΩΝ
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ
ΜΕ ΤΗΝ ΥΠ.ΑΡΙΘΜ. 1890/2005 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΕΔΡΑ ΑΘΗΝΑ
ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 31 – 104 32 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-5229968
e-mail: eoty@otenet.gr
www.eoty.gr

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΥΦΛΩΝ
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ
ΜΕ ΤΗΝ ΥΠ.ΑΡΙΘΜ. 9977/12-12-1932 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΛΕΓΧΕΤΑΙ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΥΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
ΕΠΙΤΙΜΟ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ &
ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΥΦΛΩΝ
ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΥΦΛΩΝ & ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΤΥΦΛΩΝ
ΕΔΡΑ ΑΘΗΝΑ
ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 31 – 104 32 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210-5245001,210-5228333,210-5228365,210-5245578
e-mail: pab@otenet.gr **web site: www.pst.gr**

ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ.: 2511/1011
ΤΟΜΕΑΣ: Γραμματείας

Αθήνα, 2/12/2025

Προς: Πρωθυπουργό της Χώρας
κο Κ. Μητσοτάκη

Κοιν.: 1) Αρχηγούς Πολιτικών Κομμάτων της Βουλής των Ελλήνων
2) Υπουργό Επικρατείας κο Χρ. – Γ. Σκέρτσο
3) Βουλευτές της Βουλής των Ελλήνων
4) Ε.Σ.Α.μεΑ.
5) Σωματεία – μέλη Ε.Ο.Τ.
6) Π.Ε. του Π.Σ.Τ.

Θέμα: Υπόμνημα της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών προς τον Πρωθυπουργό της Χώρας κο Κυριάκο Μητσοτάκη ενόψει της 3ης του Δεκέμβρη, Παγκόσμιας Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία.

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,

Η Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών (Ε.Ο.Τ.) και ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών (Π.Σ.Τ.), ενόψει της 3ης Δεκεμβρίου – Παγκόσμιας Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία, σας υποβάλλουν συνοπτικά τα κυριότερα ζητήματα που αντιμετωπίζουν τα τυφλά άτομα και τα άτομα με μειωμένη όραση, καθώς και τα απαιτούμενα επείγοντα μέτρα αντιμετώπισής τους. Όπως και στο παρελθόν, ζητούμε τον προγραμματισμό συνάντησης για την ουσιαστική συζήτηση και προώθηση λύσεων. Η σημερινή οικονομική και ενεργειακή κρίση έχει πλήξει δυσανάλογα τα άτομα με αναπηρία, καθιστώντας αναγκαία την άμεση ενίσχυση της προστασίας και του βιοτικού τους επιπέδου.

Επείγοντα αιτήματα

1. Έκτακτη οικονομική ενίσχυση

Χορήγηση ποσού 1.000€ ενόψει των εορτών αντί του δοθέντος των 250€ και καθιέρωση ετήσιου δώρου Χριστουγέννων στα προνοιακά επιδόματα ίσου με ένα μηνιαίο επίδομα.

2. Αύξηση των επιδομάτων και συντάξεων

- Άμεση αύξηση της οικονομικής ενίσχυσης του ΟΠΕΚΑ κατά **τουλάχιστον 100 ευρώ μηνιαίως**.
- Αυτόματη σύνδεση της ενίσχυσης με την ετήσια αναπροσαρμογή λόγω πληθωρισμού.
- **Χορήγηση των αυξήσεων στις συντάξεις από 01/01/2026** σε όλους τους τυφλούς συνταξιούχους και τα άτομα με μειωμένη όραση, **ανεξαρτήτως προσωπικής διαφοράς**.

3. Δημιουργία προγράμματος εκπαίδευσης Εκπαιδευτών Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης

Στη χώρα υπάρχουν σήμερα μόλις **8 ενεργοί εκπαιδευτές**, αριθμός ανεπαρκής για τις ανάγκες των πολιτών. Ζητούμε την **άμεση προκήρυξη και χρηματοδότηση προγράμματος εκπαίδευσης τουλάχιστον 40 νέων εκπαιδευτών**, σύμφωνα με το πόρισμα της Ειδικής Επιτροπής του 2019 ή σύμφωνα με την δέσμευση του Υπουργού Επικρατείας κ. Σκέρτσου στην συνάντηση που είχαμε μαζί του στις 15 Οκτώβρη 2025, Παγκόσμια Ημέρα Λευκού Μπαστουνιού. Επιτακτική ανάγκη κρίνεται, η συμπερίληψη προγράμματος ειδικά σχεδιασμένο για άτομα με τυφλοκώφωση.

Θέματα Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης

1. Αναμόρφωση του Ν. 2643/1998 και ενίσχυση της εργασιακής ένταξης τυφλών

Απαιτείται πλήρης αναμόρφωση του Ν.2643/98, με στόχο:

- την καθιέρωση σύγχρονων προσεγγίσεων για την απασχόληση ατόμων με αναπηρία,
- τη διαμόρφωση δίκαιων ποσοστώσεων,
- την έρευνα αγοράς για αποτελεσματικότερη εργασιακή ένταξη,

- **τη θεσμοθέτηση νέων προστατευόμενων επαγγελμάτων** για τυφλούς, πέραν του τηλεφωνητή, το οποίο φθίνει λόγω αυτοματοποίησης.

Νέα επαγγέλματα που πρέπει να αναγνωριστούν και να θεσμοθετηθούν ως προστατευόμενα επαγγέλματα για πτυχιούχους ΣΑΕΚ ΑμεΑ:

- Βοηθός φυσικοθεραπευτή
- Γραμματέας απομαγνητοφώνησης πρακτικών δικαστηρίων & συμβουλίων
- Ξεναγός
- Εξετάστρια/ψηλαφίστρια μαστού
- Ραδιοφωνικός παραγωγός
- Τυπογράφος Braille
- Διαιτολόγος

Επιπλέον αιτήματα:

- Υποχρεωτική υψηλή ποσόστωση πρόσληψης τυφλών σε call centers του ιδιωτικού τομέα, με παράλληλη ενημέρωση εργοδοτών για τις πραγματικές ικανότητες των τυφλών ως εργαζομένων.
- Έκδοση προκηρύξεων για τυφλούς τηλεφωνητές και δικηγόρους έως ότου ολοκληρωθεί η αναμόρφωση του πλαισίου.
- Σύσταση **Διπλουργικής Επιτροπής** για τη συνολική αναμόρφωση της νομοθεσίας για την απασχόληση ΑμεΑ.
- Συμπερίληψη των οργανικών θέσεων τηλεφωνητών στις προκηρύξεις, όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 του Ν.4765/2021.
- Επέκταση του μειωμένου ωραρίου και στον ιδιωτικό τομέα.
- Το επάγγελμα του τυφλού τηλεφωνητή να ενταχθεί στα βαρέα και ανθυγιεινά με ότι αυτό συνεπάγεται δεδομένου ότι είναι ιατρικά επιβεβαιωμένο ότι η πολύωρη καθημερινή χρήση του τηλεφώνου, αναγκαστική λόγω εργασίας άλλωστε, επιφέρει ελάττωση της ακοής γεγονός που αποτελεί μορφή δεύτερης αναπηρίας στους τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση.

2. Αποκατάσταση συντάξεων στα επίπεδα Δεκεμβρίου 2011

Ζητείται:

- επαναφορά κύριων και επικουρικών συντάξεων τυφλών στα επίπεδα του 2011,
- επαναφορά 13ης & 14ης σύνταξης,
- εξαίρεση τυφλών συνταξιούχων ιδιωτικού τομέα από τις περικοπές του Ν.4111/13, όπως ήδη ισχύει για δημοσίους υπαλλήλους και παραπληγικούς. Η υφιστάμενη διαφοροποίηση αποτελεί παραβίαση ισότητας και θίγει περίπου 500 άτομα. Εξάλλου και το ΣτΕ έκρινε ως αντισυνταγματικές τις μειώσεις στις συντάξεις με τα δύο πρώτα Μνημόνια.

3. Πλήρης Εθνική Σύνταξη ανεξαρτήτως χρόνων ασφάλισης

- Για άτομα με αναπηρία όρασης 67% και άνω, να χορηγείται **ολόκληρη η Εθνική Σύνταξη**, χωρίς προϋποθέσεις χρόνου ασφάλισης.
- Σε οικογένειες θανόντων με μέλος με αναπηρία 67% και άνω, να καταβάλλεται το πλήρες ποσό.
- Διατήρηση της ισχύος της παρ. α του άρθρου 5 του Ν.3232/2004, όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 26 παρ. 3 του Ν.4075/2012 .

4. Εισφορά υπέρ ΕΟΠΥΥ

- Συνταξιούχοι κύριας και επικουρικής ασφάλισης ενώ παράλληλα εργάζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή μισθωτοί καταβάλλοντας στον e-ΕΦΚΑ ασφαλιστικές εισφορές. Στις καταβαλλόμενες ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζεται ένα ποσό της τάξης του 6% το οποίο αφορά τον κλάδο υγείας (ν.4387/2016, άρθρο 44, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4670/20). Στην συγκεκριμένη περίπτωση ο συνταξιούχος, ο οποίος ασκεί ελεύθερο επάγγελμα ή μισθωτή εργασία, καταβάλει για τον ίδιο λόγο διπλή εισφορά για τον κλάδο υγείας και ως συνταξιούχος ασφαλισμένος αλλά ταυτόχρονα και ως εργαζόμενος ασφαλισμένος απολαμβάνοντας επί της ουσίας τις ίδιες παροχές με ασφαλισμένο στον οποίο παρακρατείται η εισφορά 6% μόνο μία φορά.
- Συνταξιούχοι εξ' ιδίου δικαιώματος που πληρώνουν εισφορές 6% υπέρ ΕΟΠΥΥ, ωστόσο λαμβάνουν και δεύτερη σύνταξη λόγω χηρείας ή σύνταξη άμαχου πληθυσμού ειρηνικής περιόδου και καταβάλλουν επίσης και στη δεύτερη αυτή σύνταξη 6% υπέρ ΕΟΠΥΥ απολαμβάνοντας επί της ουσίας τις ίδιες παροχές με ασφαλισμένο στον οποίο παρακρατείται η εισφορά 6% μόνο μία φορά.

5. Υπολογισμός ανταποδοτικού μέρους σύνταξης

Για όλους τους τυφλούς συνταξιούχους:

- το ανταποδοτικό μέρος να υπολογίζεται με βάση τον τελευταίο μισθό πριν τη συνταξιοδότηση ή με 40/40.

6. Εξαίρεση από την προσωπική διαφορά

- Αιτούμαστε εξαίρεση τυφλών με αναπηρία 80% και άνω από την προσωπική διαφορά που προκύπτει από τον επανυπολογισμό των συντάξεων (Ν.4387/2016).
- Επιπλέον, ζητείται χορήγηση της αύξησης από 01/01/2026 σε όλους, ανεξάρτητα από προσωπική διαφορά.

7. Αύξηση και ορθή απονομή επικουρικών συντάξεων

Οι νέες επικουρικές μετά τον Ν.4387/2016 είναι δυσανάλογα μειωμένες.

Ζητείται:

- Υπολογισμός βάσει Ν.612/77,
- χορήγηση επιδόματος απολύτου αναπηρίας και στην επικουρική,
- χορήγηση επιδόματος και στους τυφλούς συνταξιούχους ΝΑΤ,
- δυνατότητα λήψης επιδόματος ανικανότητας από δημοσίους υπαλλήλους που απέκτησαν αναπηρία όρασης μετά την συνταξιοδότησή τους.

8. Εξαίρεση τυφλών από τις περικοπές του Ν.4024/2011 στο εφάπαξ

Αίτημα για πλήρη εξαίρεση και προτεραιότητα καταβολής.

9. Αποκατάσταση απωλειών κατ' επάγγελμα αγροτών

Μετά την ένταξη ΟΓΑ στον ΕΦΚΑ, χάθηκαν σημαντικά εισοδήματα. Ζητείται μέριμνα επαναφοράς.

10. Προσαύξηση 20% στη σύνταξη για γονείς με τέκνο με αναπηρία

Η προσαύξηση να είναι εφ' όρου ζωής, όσο το τέκνο δεν εργάζεται.

11. Δικαιώματα τέκνων με αναπηρία στις συντάξεις θανόντων

- Να δικαιούνται σύνταξη θανόντος γονέα ακόμη κι αν η τύφλωση επήλθε μετά τα 24 έτη.
- Να λαμβάνουν τη σύνταξη όσο δεν εργάζονται και να διακόπτεται μόνο κατά την περίοδο εργασίας.
- Να μην χορηγείται αν το ανάπηρο τέκνο λαμβάνει σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος.

12. Επίδομα ανασφάλιστων υπερήλικων

Να αποδίδεται σε άτομα με αναπηρία 67% και άνω, ανεξάρτητα από λήψη αναπηρικού επιδόματος από τα ίδια ή τον/τη σύζυγο.

13. Αναδρομικά ΕΟΠΥΥ βάσει Ν.4670/2020

Σύμφωνα με το αρ. 44 του ν. 4670/2020: «Για τους δικαιούχους σύνταξης που συγχρόνως λαμβάνουν εξωιδρυματικό επίδομα, ή απολύτου αναπηρίας ή τυφλότητας δεν υπολογίζεται εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης επί των ανωτέρω επιδομάτων». Η συγκεκριμένη διάταξη άρχισε να εφαρμόζεται από τον e-ΕΦΚΑ τον Οκτώβριο του 2021 και τα αχρεωστήτως καταβληθέντα από τις συντάξεις των τυφλών συνταξιούχων στους περισσότερους κατεβλήθησαν αναδρομικά τον Ιούλιο του 2022. Ωστόσο, μεγάλη μερίδα των τυφλών συνταξιούχων δεν έχουν λάβει ποτέ τα ως άνω αναδρομικά παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις των ενδιαφερομένων και των φορέων μας.

14. Αδικία στις επικουρικές συντάξεις πρώην υπαλλήλων Εθνικής Τράπεζας

Από τον Φεβρουάριο του 2023 και εντεύθεν τυφλοί συνταξιούχοι πρώην εργαζόμενοι Εθνικής Τραπέζης δεν λαμβάνουν στην επικουρική τους σύνταξη το επίδομα απολύτου αναπηρίας, το οποίο ελάμβαναν αδιαλείπτως από της συνταξιοδοτήσεώς τους και μέχρι τότε ως συνταξιούχοι του Ν.612/77 και του Ν.3232/04. Κρίνεται επιβεβλημένη η άμεση αποκατάσταση της αδικίας στις επικουρικές συντάξεις των συναδέλφων πρώην υπαλλήλων Εθνικής Τραπέζης. Οι εν λόγω συνάδελφοι υφίστανται μια νέα μείωση στις αποδοχές τους λόγω του επανυπολογισμού των συντάξεών τους.

15. Διατήρηση επιδόματος ΟΠΕΚΑ σε περιστασιακά εργαζόμενους

Οι άνεργοι τυφλοί που εργάζονται περιστασιακά να μην εντάσσονται στην κατηγορία «εργαζόμενοι-συνταξιούχοι» και να διατηρούν το σύνολο του επιδόματος.

16. Βελτιώσεις στη λειτουργία των ΚΕΠΑ

Ζητούνται:

- Πλήρης προσβασιμότητα κτιρίων & ενημερωτικής σήμανσης (Braille, οδηγοί όδευσης, μεγαλογράμματη γραφή).
- Εκπαίδευση προσωπικού στις τεχνικές συνοδείας τυφλών.
- Υποχρεωτική συμπλήρωση όλων των πεδίων στην απόφαση πιστοποίησης.
- Ρητή αναφορά «χρηζουν συμπαράστασης» σε άτομα με αναπηρία όρασης 80% και άνω.
- Εφαρμογή του ΕΠΠΠΑ & της ΥΑ Φ80100/24283/10-03-2022 για εφ' όρου ζωής πιστοποίηση μη αναστρέψιμων παθήσεων.
- Υποχρεωτική συμμετοχή οφθαλμιάτρου στην επιτροπή.
- Κατάργηση του αναχρονιστικού όρου «ανίκανος για κάθε βιοποριστικό επάγγελμα».
- Ενίσχυση προσωπικού για έγκαιρη εξέταση κατ' οίκον και κρατουμένων.

- Αναγραφή ποσοστού αναπηρίας στην άυλη συνταγογράφηση για όσους έχουν 80% και άνω, ώστε να μη χρειάζεται κάθε φορά έντυπο πιστοποιητικό.

Θέματα Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

1. Άμεση έναρξη Προγράμματος Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης

Επιβάλλεται η άμεση υλοποίηση του προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης, καθώς στη χώρα υπάρχουν μόλις **8 ειδικοί** για να καλύψουν τις ανάγκες μαθητών, φοιτητών, εργαζομένων, νεοτυφλωθέντων και ηλικιωμένων. Επίσης και πρόβλεψη συμπερίληψης προγράμματος ειδικά σχεδιασμένο για άτομα με τυφλοκώφωση.

2. Προστασία της Λασκαριδείου Στέγης – Σεβασμός στη βούληση της διαθέτιδος

Ζητούμε την άμεση παρέμβαση του Υπουργείου για την αποτροπή της επιδιωκόμενης εκ μέρους του Δήμου Αμαρουσίου παραχώρησης και εκμετάλλευσης της Λασκαριδείου Στέγης. Το ακίνητο αποτελεί κληροδότημα αποκλειστικά για τη στέγαση άπορων τυφλών γυναικών και οι φορείς μας επιδιώκουν την υπαγωγή του στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών για δημιουργία γηροκομείου τυφλών.

Κάθε άλλη χρήση παραβιάζει τη βούληση της διαθέτιδος και θα μας βρει απολύτως αντίθετους.

3. Αύξηση προνοιακής ενίσχυσης ΟΠΕΚΑ κατά 100€

- Απαιτείται άμεση αύξηση του επιδόματος τυφλότητας κατά τουλάχιστον 100€ μηνιαίως, καθώς η τελευταία ουσιαστική προσαύξηση έγινε το 2011. Το 8% που δόθηκε το 2023 σε καμιά περίπτωση δεν καλύπτει την τεράστια αγοραστική απώλεια και οι σημερινές οικονομικές συνθήκες (μνημόνια, πανδημία, ακρίβεια) έχουν εξανεμίσει την αγοραστική δύναμη.
- Ζητείται, επίσης, ετήσια αναπροσαρμογή βάσει πληθωρισμού.

4. Άρση της άδικης περικοπής επιδόματος σε άνεργους λήπτες ορφανικής σύνταξης

Ο ΟΠΕΚΑ προχώρησε σε περικοπή κατά 50% του προνοιακού επιδόματος για τυφλούς άνεργους που λαμβάνουν μικρό μέρος σύνταξης θανόντος γονέα (80–160€), παρά τις ισχύουσες εξαιρέσεις. Η περικοπή αυτή:

- Στερεί βασικούς πόρους διαβίωσης,
- αντίκειται σε επίσημες δεσμεύσεις για άμεση διόρθωση,
- δημιουργεί άνιση μεταχείριση, καθώς το ίδιο δικαίωμα αναγνωρίστηκε πρόσφατα σε άλλη κατηγορία ΑμεΑ.

Ζητούμε τη **πλήρη αποκατάσταση** του επιδόματος για όσους έχουν αναπηρία όρασης 80% και άνω.

5. Καθολική και δίκαιη εφαρμογή του προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός»

Ζητείται:

- άμεση επέκταση του καθολικού προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός» σε όλους τους δικαιούχους,

- συμπερίληψη ατόμων άνω των 65 και κάτω των 16 ετών,
- αξιοπρεπείς αμοιβές και **κανονικά ένσημα** αντί εργοσήμου, ώστε να εξασφαλίζεται σταθερή και ποιοτική παροχή υπηρεσιών.

6. Αναμόρφωση Οργανισμού του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ)

Είναι αναγκαία:

- η άμεση τροποποίηση του **απαρχαιωμένου** Οργανισμού του ΚΕΑΤ,
- η στελέχωση κρίσιμων οργανικών θέσεων,
- η αξιοποίηση της περιουσίας του Κέντρου. Οι φορείς μας καταθέτουν επανειλημμένως σχετική πρόταση ήδη από το 1985, χωρίς αποτέλεσμα.
- Ένταξη σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ανακαίνισης του ΑΜΠΙΕΤΕΙΟΥ ΜΕΛΑΘΡΟΥ, που στέγαζε τις κεντρικές υπηρεσίες του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) στην Καλλιθέα μέχρι το 1999, οπότε και κατέσται ακατάλληλο προς χρήση λόγω του σεισμού.

7. Προώθηση αναδοχής και υιοθεσίας παιδιών με αναπηρία

Ζητείται:

- ενίσχυση των οικονομικών κινήτρων για αναδόχους/θετούς γονείς παιδιών με αναπηρία,
- ρητή κατοχύρωση ότι άτομα με αναπηρία –συμπεριλαμβανομένων τυφλών, κωφών και ατόμων με κινητικές αναπηρίες– **δεν αποκλείονται** από την αναδοχή και υιοθεσία λόγω αναπηρίας, εφόσον είναι ικανά να φροντίσουν παιδί.

8. Δημιουργία οίκων ευγηρίας για τυφλούς

Απαιτείται ίδρυση δομών φιλοξενίας τυφλών στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, καθώς σήμερα οι περισσότεροι οίκοι ευγηρίας δεν δέχονται ηλικιωμένους με οπτική αναπηρία.

9. Επέκταση δικαιώματος voucher κοινωνικού τουρισμού

Ζητείται:

- να αποκτήσουν δικαίωμα voucher και οι τυφλοί συνταξιούχοι που δεν υπάγονται σήμερα σε υφιστάμενα προγράμματα,
- να προβλέπεται voucher και για τον συνοδό τους,
- να αυξηθούν κατά 50% τα εισοδηματικά κριτήρια για τυφλούς δικαιούχους.

10. Διατήρηση προνοιακού επιδόματος για περιστασιακά εργαζόμενους

Οι άνεργοι τυφλοί που εργάζονται περιστασιακά να **μην κατατάσσονται** στην κατηγορία εργαζομένων–συνταξιούχων και να συνεχίζουν να λαμβάνουν **ολόκληρο** το προνοιακό επίδομα.

11. Αύξηση επιχορήγησης της ΕΟΤ

Δεδομένου ότι η Εθνική Ομοσπονδία τυφλών, ο δευτεροβάθμιος κοινωνικός φορέας των τυφλών και των ατόμων με μειωμένη όραση, δεν τυγχάνει μόνιμης κρατικής επιχορήγησης, σας παρακαλούμε να αυξήσετε το ετήσιο ποσό που θα λαμβάνει μέσω της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και από το Κρατικό Λαχείο Κοινωνικής Αντίληψης, του οποίου το ύψος καθορίζει ο Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, στο ποσό των 50.000 ευρώ ετησίως. Γνωρίζουμε ότι, για την επιχορήγηση με ποσό άνω των 8.000 ευρώ ετησίως απαιτείται έκθεση ορκωτών

λογιστών και ως εκ τούτου διαβεβαιώνουμε ότι έχουμε προβεί ήδη στην ανάθεση λογιστικού ελέγχου για το έτος 2024 σε ορκωτούς λογιστές.

Θέματα Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

1. Φορολογία – Ιδιοκτησία Ακινήτων

- **Πλήρη απαλλαγή από την επιβολή του ΕΝ.Φ.Ι.Α. της πρώτης κατοικίας** μέχρι 120 τ.μ., προσαυξανόμενη κατά 20 τ.μ. ανά προστατευόμενο μέλος, εφόσον αυτή ιδιοκατοικείται ή της μοναδικής κατοικίας η οποία ανήκει κατά ψιλή κυριότητα, επικαρπία ή και τα δύο σε τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση σε ποσοστό 80% και άνω και τη φορολόγηση της υπόλοιπης ακίνητης περιουσίας μέχρι του ύψους των 250.000 ευρώ, προσαυξανόμενη κατά 50.000 ευρώ για κάθε προστατευόμενο μέλος, με το ποσό των 0,50 ευρώ ανά τετραγωνικό, όπως κατά τη διάρκεια ισχύος του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. Α
- **Απαλλαγή από την επιβολή φόρου** σε ακαλλιέργητα αγροτεμάχια και μειωμένο φόρο στις καλλιεργούμενες εκτάσεις οι οποίες αποφέρουν εισόδημα σε τυφλούς που καλύπτονται ασφαλιστικά από τον Ο.Γ.Α. ή είναι άνεργοι.
- **Πλήρης προστασία από πλειστηριασμό** της πρώτης ή μοναδικής κατοικίας τυφλού με αναπηρία 80% και άνω, ανεξαρτήτως είδους κυριότητας (πλήρης, ψιλή, επικαρπία).
- **Αύξηση ακατάσχετου ποσού** σε λογαριασμούς μισθών/συντάξεων τυφλών 80% και άνω στα 3.000 €, λόγω αυξημένων αναγκών.
- **Διπλασιασμός επιδόματος ενοικίου** για τυφλούς 80% και άνω λόγω υπέρμετρων αυξήσεων στα ενοίκια.

2. Συντάξεις – Μισθολογικά Θέματα

- **Επαναφορά κύριων και επικουρικών συντάξεων** τυφλών συνταξιούχων ιδιωτικού και δημοσίου στα προ μνημονίων επίπεδα και **καταβολή δώρων** και επιδόματος αδείας. Ζητείται **εξίσωση** με τους τυφλούς συνταξιούχους του Δημοσίου και τους παραπληγικούς (80% και άνω) που έχουν ήδη εξαιρεθεί από περικοπές του Ν. 4111/2013.
- **Αύξηση επιδομάτων αναπηρίας** τουλάχιστον κατά **100 € από 1/1/2026**, καθώς και αυτόματη ετήσια αναπροσαρμογή (πληθωρισμός – ΑΕΠ).
- **Μηδενική συμμετοχή** στα Φάρμακα, Ιατροτεχνολογικά προϊόντα, τεχνικά βοηθήματα και βιταμίνες.
- **Επαναφορά του άρθρου 18 του Ν.4172/2013** (μείωση φόρου από ιατρικές δαπάνες).
- **Εξαίρεση από περικοπές του Εφάπαξ** για εργαζόμενους και συνταξιούχους τυφλούς 80% και άνω.

3. Μισθολογικές Ρυθμίσεις για τους Τυφλούς Εργαζομένους στο Δημόσιο

- **Επαναφορά μισθών στο επίπεδο Δεκεμβρίου 2009** για τους περίπου 120 εναπομείναντες τυφλούς εργαζόμενους Δημοσίου–Ευρύτερου Δημοσίου.
- **Χορήγηση επιδόματος ειδικών συνθηκών, 25%** επί των μικτών αποδοχών ή εναλλακτικά μηνιαίο επίδομα οδοιπορικών.
- Το επίδομα να αφορά **όλους τους τυφλούς εργαζομένους**, ανεξαρτήτως τρόπου πρόσληψης (ΑΣΕΠ, Ν.2643/98, συμβάσεις, ιδιωτικό δίκαιο κ.λπ.).

Το ετήσιο κόστος για τη χορήγηση του σχετικού επιδόματος δεν υπερβαίνει τις 250.000 €.

4. Φορολογικές Διευκολύνσεις

- **Φοροαπαλλαγή έως 30.000 €** για τους λίγους τυφλούς ελεύθερους επαγγελματίες.
- Απαλλαγή από φόρο εισοδήματος για τυφλούς με εισοδήματα αποκλειστικά από ενοίκια και το προνοιακό επίδομα.
- **Αύξηση της έκπτωσης** από τον επιβαλλόμενο φόρο εισοδήματος των τυφλών με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, το οποίο για χρονικό διάστημα πέραν της δεκαετίας πλέον βρίσκεται καθηλωμένο στα 200 ευρώ.
- **Απαλλαγή από ΦΠΑ** των προϊόντων που παράγουν τα Παραγωγικά – Προστατευόμενα Εργαστήρια του Φάρου Τυφλών Ελλάδος.
- **Απαλλαγή** των τυφλών και των συνοδών τους, **από το φόρο αεροδρομίων**, ως επαναφορά εν μέρει του μισού εισιτηρίου που απέλαβαν επί δημόσιας Ολυμπιακής Αεροπορίας

5. Τελωνειακές – Εισαγωγικές Ρυθμίσεις

- Προσθήκη νέων ειδών (π.χ. **DAISY players, CCTV μεγεθυντές, Braille translators, PIAF, ομιλούντες μετρητές, ειδικά εκπαιδευτικά βοηθήματα μαθηματικών/γεωμετρίας**) στα Παραρτήματα III & IV του Κανονισμού 1186/2009 για τελωνειακή ατέλεια και ένταξή τους στον **μειωμένο ΦΠΑ 6%**, όχι μεμονωμένα αλλά ως ενιαία κατηγορία ειδών για τυφλούς και άτομα με χαμηλή όραση.

6. Χορήγηση Αφορολόγητου Αυτοκινήτου

- **Πλήρης εφαρμογή της εγκ. Ε.043/15-02-2021** για απόκτηση αφορολόγητου αυτοκινήτου από τυφλούς 80% και άνω.

7. Θέματα Πιστοποίησης Αναπηρίας

- **Υποχρεωτική αποδοχή παλαιών γνωματεύσεων ΚΕΠΑ (πριν το 2013)** για αντιστοίχιση με την ΚΥΑ Δ18Α5038263/2013, ώστε να σταματήσει η επαναλαμβανόμενη ταλαιπωρία και οι άσκοπες επανεξετάσεις από ΚΕΠΑ.

7. Ενιαία Νομοθετική Ρύθμιση – Τέλος Πολυνομίας για τα Ποσοστά Αναπηρίας

- Θέσπιση **ενιαίου ποσοστού 80%** ως βάση για όλες τις θετικές διακρίσεις βαριάς αναπηρίας (φορολογία, αυτοκίνητο, εισφορά αλληλεγγύης, ΟΓΑ, επιδόματα, συντάξεων κ.λπ.).
Η σημερινή πολυνομία οδηγεί σε επαναλαμβανόμενες εξετάσεις ΚΕΠΑ για τα ίδια άτομα.

8. Κοινωνικές Παροχές

- **Έκτακτη οικονομική ενίσχυση**
Χορήγηση ποσού 1.000€ ενόψει των εορτών αντί του δοθέντος των 250€ και καθιέρωση ετήσιου δώρου Χριστουγέννων στα προνοιακά επιδόματα ίσου με ένα μηνιαίο επίδομα.

9. Θεσμικές – Ιδιοκτησιακές Υποθέσεις

- **Οριστική διασφάλιση της Λασκαριδείου Στέγης** από ενέργειες εκμετάλλευσης του Δήμου Αμαρουσίου.

- Τα ακίνητα παραχωρήθηκαν από το Δημόσιο το 1963 αποκλειστικά για εκπαίδευση και φιλοξενία τυφλών απόρων κορασίδων.
- Μετά την παύση λειτουργίας του Ιδρύματος, επιβάλλεται η **μεταβίβαση της περιουσίας στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ)**, τον μόνο δημόσιο φορέα που υπηρετεί τον ίδιο σκοπό.
- Κάθε άλλη χρήση παραβιάζει τη βούληση της διαθέτιδος και θα προσβληθεί νομικά από Ε.Ο.Τ. και Π.Σ.Τ.

Θέματα Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

1. Συμπεριληπτική Εκπαίδευση και Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών

Αναμόρφωση του οδηγού σπουδών των τμημάτων τα οποία αποδίδουν στους πτυχιούχους παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας να αναγνωρίζουν μαθησιακές δυσκολίες, να διαφοροποιούν τη διδασκαλία και να υπηρετούν το ενιαίο, συμπεριληπτικό σχολείο. Σταδιακή μείωση της «ειδικής» εκπαίδευσης υπέρ της καθολικής συμπερίληψης.

2. Πρώιμη Παρέμβαση (0-4 ετών)

Θεσμοθέτηση δημόσιων δομών πρώιμης παρέμβασης ανά αναπηρία, στελεχωμένων με Ε.Ε.Π., σε συνεργασία με κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων.

3. Παράλληλη Στήριξη – Πλήρης Κάλυψη

Ζητούμε τη χορήγηση Παράλληλης Στήριξης για όλο το ωράριο και καθ' όλη τη σχολική χρονιά, από εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς, καθώς και τη δυνατότητα συμμετοχής των μαθητών στο ολόημερο πρόγραμμα όπου αυτό λειτουργεί. Απαιτείται η κατάργηση κάθε περιορισμού θέσεων ανά σχολείο και η άμεση αντικατάσταση των εκπαιδευτικών σε περίπτωση κωλύματος, ώστε κανένας μαθητής να μη μένει χωρίς υποστήριξη. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση η Παράλληλη Στήριξη πρέπει να παρέχεται κατ' επιλογή του μαθητή. Επιπλέον, είναι αναγκαίο οι μαθητές, ανεξαρτήτως ηλικίας, να μπορούν να αξιολογούνται εκτός από τα ΚΕΔΑΣΥ και από τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, ώστε να δικαιούνται παράλληλη στήριξη και σε μεγαλύτερες από τις προβλεπόμενες ηλικίες. Τέλος, αναδεικνύουμε την έντονη υποστελέχωση σχολικών μονάδων, όπως το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Τυφλών Καλλιθέας και το Ειδικό Δημοτικό Τυφλοκωφών, και ζητούμε άμεση στελέχωση με το απαραίτητο ειδικό εκπαιδευτικό και βοηθητικό προσωπικό.

4. Οργανωτικές Μεταρρυθμίσεις

Ίδρυση ειδικής Γραμματείας Ατόμων με Αναπηρία στο Υπουργείο Παιδείας.

5. Πολλαπλό Βιβλίο και Braille

Κατά τα πρώτα έτη εφαρμογής του πολλαπλού βιβλίου, ο εκπαιδευτικός να χρησιμοποιεί το ήδη διαθέσιμο σύγγραμμα των τυφλών μαθητών. Το ΙΕΠ να επιλέγει δύο συγγράμματα ανά μάθημα για έγκαιρη εκτύπωση σε Braille από το ΚΕΑΤ.

6. Τεχνικός Εξοπλισμός για Τυφλούς Μαθητές, Σπουδαστές και Φοιτητές

Άμεση χορήγηση εξοπλισμού ανάλογα με τις ανάγκες σε τυφλούς μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές (γραφομηχανές Braille, laptop, braille displays, CCTV, PIAF, Cubarithm, γεωμετρικά βοηθήματα κ.λπ.) με διατήρηση αποθεμάτων στο Υπουργείο ώστε να μη χρειάζονται διαγωνισμοί πολυετών καθυστερήσεων. Παροχή δύο γραφομηχανών Braille ανά μαθητή (σχολείο/οικία).

7. Μεταφορά Μαθητών/Σπουδαστών

Αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας σε συνεργασία με τις κατά τόπους περιφέρειες για χρηματοδότηση, οχήματα, οδηγούς και συνοδούς μεταφοράς τυφλών μαθητών, καθώς και σπουδαστών ΣΑΕΚ ΑμεΑ.

8. Υποχρεωτική Εκμάθηση Braille

Υποχρεωτική για όλα τα παιδιά με τύφλωση ή επικείμενη απώλεια όρασης.

9. Προϋποθέσεις Διευθυντών Σχολείων Τυφλών

Υποχρεωτική γνώση Braille. Οι ήδη υπηρετούντες να πιστοποιηθούν εντός ενός έτους.

10. Υποχρεωτική Στήριξη από ΠΕ31

Υποχρεωτική παρουσία ειδικού Εκπαιδευτή Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης (ΠΕ31).

11. Αναμόρφωση ΚΕΔΑΣΥ

Ουσιαστική ενίσχυση, πλήρης στελέχωση και υποχρεωτική συμπερίληψη ειδικότητας ΠΕ31.

12. Δικαίωμα Γνώμης Μαθητή

Θεσμοθέτηση συμμετοχής του παιδιού κατά την αξιολόγηση του ΚΕΔΑΣΥ, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 3 της Σύμβασης του ΟΗΕ.

13. Ίση μεταχείριση Εκπαιδευτικών με Αναπηρία

Άρση της αδικίας εις βάρος τυφλών εκπαιδευτικών που σήμερα υποχρεούνται για να ενταχθούν στον κύριο πίνακα να έχουν μεταπτυχιακό και στον επικουρικό σεμινάριο ενώ γονείς και τέκνα ατόμων με αναπηρία εντάσσονται χωρίς τίποτα από τα παραπάνω απευθείας στον κύριο πίνακα. Επαναφορά προγενέστερου πλαισίου ισότητας, όπως ίσχυε το 2015. Επέκταση της τοποθέτησης εκπαιδευτικού με αναπηρία στον τόπο επιλογής του από τους μόνιμους εκπαιδευτικούς και στους αναπληρωτές.

14. Ελεύθερη Είσοδος Τυφλών σε όλα τα Δημόσια ΣΑΕΚ

Απαγόρευση διακρίσεων και εγγύηση πρόσβασης σε όλες τις ειδικότητες (ηχοληψία, μουσική παραγωγή κ.λπ.) με παροχή κατάλληλων εκπαιδευτικών μέσων.

15. Νέες Ειδικότητες για Επαγγελματική Αποκατάσταση

Ίδρυση νέων επαγγελμάτων (π.χ. απομαγνητοφώνηση δικαστηρίων, συμβουλίων, ψηλάφηση μαστού κ.λπ.) και ένταξή τους σε νέο νόμο για επαγγελματική αποκατάσταση ΑμεΑ, αντικαθιστώντας τον ν. 2643/1998.

16. Αποκλειστικά Δημόσια Εκπαίδευση Τυφλών

Η εκπαίδευση των τυφλών μαθητών πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, καθώς και επαγγελματική (Ι.Ε.Κ.), είναι πάντα δημόσια και απαγορεύεται οποιαδήποτε ιδιωτική δραστηριότητα στην κατεύθυνση αυτή, προς αποφυγή εκμετάλλευσης της ιδιαίτερης αυτής ομάδας μαθητών και σπουδαστών.

17. Χρόνος και Τρόπος Εξέτασης

Προσαύξηση χρόνου εξέτασης κατά 50% σε όλες τις βαθμίδες και επιλογή τρόπου εξέτασης (Braille, Η/Υ, προφορικά) από τον τυφλό μαθητή/φοιτητή.

18. Καθορισμός Όρων Προφορικής Εξέτασης

Έκδοση ΥΑ, μετά από εισήγηση ΙΕΠ, για τυποποίηση διαδικασιών προφορικών εξετάσεων.

19. Μονάδες Προσβασιμότητας στα ΑΕΙ

Υποχρεωτική δημιουργία μονάδων που θα παρέχουν πλήρη υποστήριξη φοιτητών με αναπηρία (υλικό σε προσβάσιμη μορφή, φυσική/ψηφιακή προσβασιμότητα, γραμματειακή υποστήριξη).

20. Προσβασιμότητα σε Πανεπιστήμια

Εξασφάλιση φυσικής, ψηφιακής και τεχνολογικής πρόσβασης σε όλους τους χώρους και πλατφόρμες των ΑΕΙ.

21. Μετεγγραφές Φοιτητών που Αποκτούν Αναπηρία

Δικαίωμα μετεγγραφής χωρίς κριτήρια σε αντίστοιχο ΑΕΙ στον τόπο κατοικίας.

22. Η αναπηρία στα τμήματα ψυχολογίας

Ένταξη στα τμήματα ψυχολογίας των Α.Ε.Ι. της χώρας υποχρεωτικών μαθημάτων για την ψυχολογία των ατόμων με αναπηρία και δημιουργία μεταπτυχιακού τμήματος με το ως άνω αντικείμενο με σκοπό την περαιτέρω εξειδίκευση.

23. Αναμόρφωση Προγραμμάτων Παιδαγωγικών Σχολών

Εκπαίδευση στην έγκαιρη αναγνώριση δυσκολιών, στις υποστηρικτικές τεχνολογίες και στη διδασκαλία μαθητών με αναπηρία.

24. Μεταπτυχιακό ΠΕ31 & Προσλήψεις

Ίδρυση μεταπτυχιακού για εξειδίκευση ΠΕ31 και πρόσληψη επαρκούς αριθμού ειδικών.

25. Μειωμένα Δίδακτρα και Υποτροφίες

Μειωμένα δίδακτρα και αυξημένο όριο εισοδήματος για τυφλούς φοιτητές στα μεταπτυχιακά προγράμματα. Άρση του περιορισμού του βαθμού πτυχίου ως εκ των ων ουκ άνευ κριτήριο για την χορήγηση απαλλαγής διδάκτρων για τα άτομα με αναπηρία.

26. Διδασκαλία Braille – Μόνο από Εξειδικευμένους Φορείς

Αποκλειστική αρμοδιότητα ΚΕΑΤ, Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών, σωματείων-μελών και Φάρου Τυφλών Ελλάδος. Μοριοδότηση των συμμετεχόντων λόγω ολιστικού περιεχομένου της νέας επίσημης ύλης.

27. Αθλητικές Εγκαταστάσεις για Τυφλούς

Δημιουργία ειδικών αθλητικών κέντρων (γήπεδο 5x5, γκόλμπολ, πισίνα, στίβος κ.λπ.) και εγγυημένη πρόσβαση των τυφλών αθλητών σε όλα τα δημόσια αθλητικά κέντρα.

28. Εισαγωγή στα Ωνάσεια

Πρόβλεψη για την εισαγωγή στα Ωνάσεια Γυμνάσια και Λύκεια τυφλών και με μειωμένη όραση μαθητών, και άνευ εξετάσεων σε ποσοστό 5%, καθώς επίσης και ρυθμίσεις για τον τρόπο μελέτης της εξεταστέας ύλης και τον τρόπο εξέτασης όσων επιθυμούν να υποβληθούν σε εξετάσεις. Όσοι μαθητές τυφλοί και με μειωμένη όραση ή παιδιά γονέων της ως άνω κατηγορίας επιθυμούν να εισαχθούν κατόπιν εξετάσεων η βαθμολογία τους να λογίζεται στην κατηγορία των εχόντων εντοπιότητα.

Θέματα Υπουργείου Εσωτερικών

1. Επαγγελματική Αποκατάσταση – Προκηρύξεις ΑΣΕΠ – Ποσοστάσεις

- Ένταξη θέσεων τυφλών τηλεφωνητών σε όλες τις προκηρύξεις ΑΣΕΠ για άτομα με αναπηρία, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 4765/2021. Στην προκήρυξη 6Κ/2024 για 1.592 ΑμεΑ δεν συμπεριλήφθηκε η συγκεκριμένη ειδικότητα.
- Εφαρμογή της ποσόστωσης για τυφλούς δικηγόρους σύμφωνα με το αρ. 6 παρ. 3 Ν.4765/2021 και αναφορικά με το άρθρο 81 του Ν.5003/2022. Οι φορείς του Δημοσίου υποχρεούνται να προσλαμβάνουν έναν δικηγόρο με ποσοστό 50% τουλάχιστον, εφόσον απασχολούν περισσότερους από πέντε δικηγόρους, ωστόσο, ελάχιστοι φορείς την έχουν μέχρι στιγμής εφαρμόσει.
- Σύσταση Διυπουργικής Επιτροπής για συνολική αναμόρφωση του πλαισίου απασχόλησης των ΑμεΑ σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, λόγω της οξύτατης ανεργίας των τυφλών.
- Εκτεταμένη αναμόρφωση του Ν.2643/1998:
  - Επικαιροποίηση ποσοστάσεων και νέων προστατευόμενων επαγγελμάτων.
  - Θεσμοθέτηση σύγχρονων ειδικοτήτων που ασκούνται διεθνώς από τυφλούς, όπως: βοηθός φυσικοθεραπευτή, τυπογράφος Braille, απομαγνητοφώνηση πρακτικών δικαστηρίων/συμβουλίων, διαιτολόγος, ξεναγός, εξετάστρια/ψηλαφίστρια μαστού, ραδιοφωνικός παραγωγός, κ.ά.
  - Διασφάλιση προοπτικών επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων των Δημόσιων ΣΑΕΚ ΑμεΑ.
- Ετήσια δημόσια προκήρυξη θέσεων τηλεφωνητών σε Φορείς Δημοσίου και ΟΤΑ, με προηγούμενη αποτύπωση κενών θέσεων σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών μέχρι 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

2. Υποχρεωτική Γνώση Braille και Τεχνικών Συνοδείας

- **Καθιέρωση υποχρεωτικής εκπαίδευσης στη γραφή Braille και στις τεχνικές συνοδείας τυφλού** για όλους τους δημοσίους υπαλλήλους που έρχονται σε επαφή με πολίτες – όχι μόνο στα ΚΕΠ, αλλά σε όλες τις υπηρεσίες.
- **Μοριοδότηση της πιστοποιημένης γνώσης Braille** για νέες προσλήψεις μέσω ΑΣΕΠ.

3. Εύλογες Προσαρμογές για Τυφλούς Εργαζόμενους στο Δημόσιο

- **Αναλογική εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 5 του Ν.4336/2015**, ώστε να καλύπτονται τα έξοδα συνοδού για τυφλούς υπαλλήλους που μετακινούνται εκτός έδρας ή στο εξωτερικό για υπηρεσιακούς λόγους.
Η ρύθμιση αυτή εφαρμόζεται ήδη για τα μέλη της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας και πρέπει να επεκταθεί σε όλους τους τυφλούς εργαζομένους του Δημοσίου.

4. Προσβασιμότητα Υποδομών – Υπηρεσιών – Διαδικασιών

- **Καθολική αποκατάσταση προσβασιμότητας** σε όλες τις υποδομές, υπηρεσίες, ιστοσελίδες και εφαρμογές του Δημοσίου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με αξιοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων.
- **Συστηματική προσαρμογή όλων των δημόσιων πολιτικών και διαδικασιών στις απαιτήσεις της Σύμβασης ΟΗΕ και του Ν.4488/2017.**
- **Θεσμοθέτηση βοήθειας** (συνοδείας, ανάγνωσης εγγράφων κ.λπ.) κατά τη συναλλαγή τυφλών με δημόσιες υπηρεσίες.
- **Υποχρεωτική διάθεση προσβάσιμων μορφότυπων:** Braille, μεγάλοι χαρακτήρες, προσβάσιμα ψηφιακά αρχεία συμβατά με screen readers.

5. Υπηρεσίες Φροντίδας στο Σπίτι – Καταγραφή Τυφλών

- **Ανάπτυξη και σταθερή κρατική χρηματοδότηση** δομών «φροντίδας στο σπίτι» σε επίπεδο Δήμων.
- **Συστηματική καταγραφή τυφλών και ατόμων με μειωμένη όραση** ανά Δήμο, ως πρώτο βήμα για τη μελλοντική ενσωμάτωσή της στη δεκαετή Δημογραφική Απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ.

6. Υποστήριξη Τυφλών Πολιτών στις Δημόσιες Υπηρεσίες

- **Άμεση έκδοση εγκυκλίου** που θα υποχρεώνει τους δημοσίους υπαλλήλους να συμπληρώνουν αιτήσεις, αναφορές και λοιπά έγγραφα για λογαριασμό τυφλών πολιτών. Το μέτρο δεν συνεπάγεται οικονομικό κόστος και αίρει σημαντικά εμπόδια που προκαλούνται από τη γραφειοκρατία και ακαμψία ορισμένων υπηρεσιών.

7. Κτιριακό Ζήτημα – Συμβάσεις Συνεργασίας με ΟΤΑ

- Ζητούμε ενημέρωση για την τύχη της προτεινόμενης **τροπολογίας περί δυνατότητας σύναψης διμερών συμβάσεων συνεργασίας των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού με:**
  - την Ε.Σ.Α.μεΑ.,
  - οργανώσεις ατόμων με αναπηρία και γονέων,
  - σωματεία μέλη των οργανώσεων της Ε.Σ.Α.μεΑ.

Οι συμβάσεις θα αφορούν έργα, υπηρεσίες και προμήθειες που εξυπηρετούν τη στήριξη ατόμων με αναπηρία και την εύρυθμη λειτουργία των οργανώσεων.

Θέματα Υπουργείου Υγείας

1. Φαρμακευτική Κάλυψη και Συμμετοχές

- Ο Υπουργός Υγείας επιθυμώντας να ικανοποιήσει πάγιο αίτημα των τυφλών και με μειωμένη όραση ατόμων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω για την απαλλαγή από τη συμμετοχή στα φάρμακα για κάθε πάθηση, γενοσήμων και πρωτοτύπων, προέβη σε 5^η τροποποίηση της ΚΥΑ Αριθ. Δ3(α) 40321/2025, ΦΕΚ 5158/Β/29-9-2025 η οποία διαμορφωθεί ως εξής «Λεν καταβάλλουν συμμετοχή για όλα τα φάρμακα που χορηγούνται για την αντιμετώπιση της κατάστασής τους... άτομα με αναπηρία όρασης ποσοστού 80%...». ωστόσο με τη διατύπωση αυτή για την οποία δεν ευθύνεται φυσικά ο Υπουργός Υγείας, ο όρος κατάσταση είναι νομικά αμφισβητούμενος και τόσο οι θεράποντες ιατροί όσο και ο ΕΟΠΥΥ και τα φαρμακεία την ερμηνεύουν άλλοτε με στενή έννοια έτσι ώστε να καλύπτονται μόνο φάρμακα για παθήσεις των οφθαλμών και άλλοτε με ευρεία έννοια ώστε να καλύπτεται η συμμετοχή της φαρμακευτικής δαπάνης σε οποιαδήποτε περίπτωση αυτή αφορά άτομο τυφλό με ποσοστό 80% και άνω. Το αποτέλεσμα είναι οι περισσότεροι συνάδελφοι να μην καλύπτονται από την προστατευτική διάταξη είτε λόγω του θεράποντος ιατρού τους είτε λόγω των φαρμακοποιών. Θεωρούμε επιβεβλημένο να εκδοθεί ερμηνευτική εγκύκλιος για την επίλυση του συγκεκριμένου προβλήματος.
- Πλήρης αποζημίωση για:
  - γενετική ταυτοποίηση με σκοπό υποβοηθούμενη αναπαραγωγή σε άτομα με κληρονομικές οφθαλμολογικές παθήσεις,
  - μηδενική συμμετοχή σε φάρμακα για άτομα με αναπηρία 80% και άνω και τα έμμεσα ασφαλισμένα μέλη τους.
- Αναγραφή της ονομασίας και της ημερομηνίας λήξης σε **Braille και σε μεγέθυνση** σε όλα τα φαρμακευτικά σκευάσματα.

2. Προσβασιμότητα στους Χώρους Υγείας

- Πλήρης προσβασιμότητα των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων όλων των νοσοκομείων και μονάδων του ΕΣΥ μέσω:
  - οδηγών όδευσης τυφλών,
  - επιδαπέδιων λωρίδων προειδοποίησης στις σκάλες,
  - πινακίδων σε Braille και μεγεθυμένων χαρακτήρων,
  - ανελκυστήρων με ηχητικές αναγγελίες και Braille στα πλήκτρα.
- Ίδρυση σε κάθε δημόσιο νοσοκομείο **Γραφείου Υποδοχής και Εξυπηρέτησης Ατόμων με Αναπηρία**, ειδικά για όσους προσέρχονται χωρίς συνοδό.

3. Τεχνικά Βοηθήματα για την Υγεία

- Δωρεάν χορήγηση από τον ΕΟΠΥΥ **ομιλούντων ιατρικών βοηθημάτων** (θερμόμετρο, πιεσόμετρο, μετρητής σακχάρου, οξύμετρο, κ.λπ.) και χρηματοδότηση για ενσωμάτωση ελληνικής γλώσσας σε αυτά.
- Δωρεάν χορήγηση οπτικών προθέσεων και γυαλιών, με δυνατότητα αντικατάστασης κάθε πέντε έτη ή νωρίτερα, χωρίς συμμετοχή. Στα παιδιά: ετήσια αντικατάσταση.
- Θεσμοθέτηση συστήματος παροχής οπτικών και ιατρικών βοηθημάτων με **κατηγοριοποίηση δικαιούχων**, όρια κόστους και μηδενική συμμετοχή, ειδικά για ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.

- Επανεπίταξη κατηγορίας «**Συσκευές Υψηλού Κόστους**» στον κανονισμό του ΕΟΠΥΥ, με παροχές άνω των 1.000 ευρώ για άτομα με 80% και άνω αναπηρία όρασης (με 0% ή 10% συμμετοχή ανά κατηγορία).

4. Νοσηλεία – Συνοδοί – Κάλυψη Δαπανών

- Θέσπιση **κάλυψης εξόδων συνοδού** για νοσηλεία τυφλών στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.
  - Αν ο τυφλός γονέας συνοδεύει παιδί με αναπηρία, να καλύπτεται επιπλέον συνοδός.
- Έγκριση **αποκλειστικής νοσοκόμας** για όλη τη διάρκεια νοσηλείας όταν τα ταμεία το κρίνουν αναγκαίο.
- Τα άτομα με αναπηρία όρασης κατά τη νοσηλεία τους αν δεν είναι εφικτό να είναι σε μονόκλινο δωμάτιο να είναι υποχρεωτικά σε δωμάτιο με w.c..
- Ειδική πρόβλεψη για νοσηλεία πολιτών στο Ηνωμένο Βασίλειο (μετά το Brexit), με συνέχιση κάλυψης εξόδων όπου αυτό είναι ιατρικά αναγκαίο.
- Κάλυψη εξόδων μετάβασης, διατροφής και συνοδού σε:
  - Ενήλικες τυφλούς (80% και άνω),
  - Παιδιά έως 18 ετών,
  - περιπτώσεις προγραμματισμένης νοσηλείας όπου υπάρχει ανάγκη εξειδικευμένης φροντίδας ή άμεσου κινδύνου.
- Παροχή **εφάπαξ επιδόματος τοκετού** σε γυναίκες με αναπηρία 80% και άνω, ανεξαρτήτως εργασιακού καθεστώτος.
- Δικαίωμα σε **ισότιμη αποζημίωση συνοδού** για δικαιούχους λουτροθεραπειών/αεροθεραπειών.

5. Δημόσιο Σύστημα Υγείας – Στελέχωση

- Άτομα με αναπηρία όρασης που εργάζονται σε νοσοκομεία κάνοντας κυκλικό ωράριο να ενταχθούν στο καθεστώς βάρεων και ανθυγιεινών.
- Καμία ΜΕΘ να μη διακόψει λειτουργία λόγω έλλειψης προσωπικού.
- Άμεσες **προσλήψεις μόνιμου προσωπικού**, μονιμοποίηση συμβασιούχων, εκσυγχρονισμός βιοϊατρικού εξοπλισμού, λειτουργική επαναφορά τμημάτων και νοσοκομείων που έκλεισαν.
- Ειδική μέριμνα για ΜΕΘ Νεογνών και θερμοκοιτίδες, όπου η υποστελέχωση οδηγεί σε σοβαρές αναπηρίες, μεταξύ των οποίων και η τύφλωση.

6. Ποιότητα Ιατροτεχνολογικών Προϊόντων

- Οι προμήθειες ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού πρέπει να γίνονται βάσει **ποιότητας και θεραπευτικού οφέλους**, όχι βάσει της χαμηλότερης οικονομικής προσφοράς.

Αιτήματα προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για Νομοθέτηση και Στήριξη

1. Αποζημίωση και Συμμετοχές

- Πλήρης αποζημίωση γενετικής ταυτοποίησης για άτομα με κληρονομικές οφθαλμολογικές παθήσεις.
- Μηδενική συμμετοχή σε φάρμακα για άτομα με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω και τα εξαρτώμενα μέλη.

- Κάλυψη κόστους μη συνταγογραφούμενων σκευασμάτων (π.χ. πολυβιταμινούχων), όταν σχετίζονται με τη διατήρηση ή βελτίωση της οφθαλμικής κατάστασης (67% και άνω αναπηρία όρασης).
- Αποζημίωση επεμβάσεων οφθαλμών όταν προκύπτουν από ατυχήματα ή επεμβάσεις (π.χ. εξόρυξη λόγω γλαυκώματος).

2. Νοσηλεία – Συνοδοί – Ειδικά Καθεστώτα

- Δικαίωμα αποκλειστικής νοσοκόμας όλο το 24ωρο για τυφλούς με 80% και άνω αναπηρία όταν οι οικογενειακές συνθήκες το επιβάλλουν.
- Σαφή καθορισμός προϋποθέσεων νοσηλείας σε ιδιωτικά θεραπευτήρια του εξωτερικού, ειδικά για μη-ευρωπαϊκές χώρες.
- Συνέχιση κάλυψης νοσηλείων, εξόδων και συνοδών στη Μ. Βρετανία για όσους παρακολουθούνται ήδη εκεί.
- Κάλυψη εξόδων συνοδού για παιδιά έως 18 ετών όταν ο γονέας/συνοδός έχει 80% και άνω αναπηρία.

3. Τεχνικά Βοηθήματα - Οπτικές Προθέσεις

- Δωρεάν παροχή ομιλούντων μετρητών σακχάρου με επιπλέον 30% ταινιών για τυφλούς διαβητικούς.
- Παροχή τεχνητών οφθαλμικών προθέσεων με μηδενική συμμετοχή και συγκεκριμένους κύκλους αντικατάστασης (ετήσια συντήρηση, ανά 5ετία πλήρης αλλαγή).
- Παροχή γυαλιών και φακών επαφής με αποζημίωση που φτάνει τα 500€ για ειδικούς φακούς σε άτομα με 67% και άνω αναπηρία όρασης.
- Παροχή ειδικών οπτικών και ηλεκτρονικών συσκευών (CCTV, μεγεθυντές κ.λπ.) με μέγιστο όριο 1.000€–2.000€ αναλόγως της ανάγκης (εργασία/σπουδές).
- Διαμόρφωση **ενιαίου καταλόγου ειδών**, επικαιροποιούμενου ανά τριετία, με τη συμμετοχή:
  - Επιστημονικών φορέων οφθαλμιάτρων,
  - Οπτικών - οπτομετρών,
  - Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών,
  - Υπουργείου Παιδείας (όταν αφορά μαθητές/φοιτητές).
- **Επαναφορά και Ενίσχυση της Ενότητας «Συσκευές Υψηλού Κόστους»** Δικαιούχοι είναι οι τυφλοί και άτομα με μειωμένη όραση, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, πιστοποιημένο από ΚΕΠΑ.
  - Παροχές:
    - Οπτικά βοηθήματα, ηλεκτρονικές συσκευές, προγράμματα ή συστήματα αξίας άνω των 1.000 € ανά τριετία, για αποκατάσταση όρασης και αξιοποίηση υπολειπόμενης όρασης.
    - Συμμετοχή: 10% για ενήλικες εργαζόμενους ή συνταξιούχους, μηδενική για παιδιά και εφήβους κάτω 18 ετών.
    - Πρόσθετες παροχές: αποζημίωση μετάβασης και συνοδού.
    - Παραγραφή: έξι μήνες από τη λήξη του δικαιώματος για τους δικαιούχους με ποσοστό 80% και άνω.

4. Θεραπείες και Ψυχική Υγεία

- Έγκριση τουλάχιστον δύο συνεδριών την εβδομάδα για φυσικοθεραπείες, εργοθεραπείες, λογοθεραπείες, ψυχολόγο ή παιδοψυχίατρο, όταν αναγράφονται από ιατροπαιδαγωγικό κέντρο.

Θέματα Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών

1. Λειτουργία συστήματος φωνητικής και οπτικής αναγγελίας στάσεων

Ζητούμε:

- την άμεση αποκατάσταση της λειτουργίας των συστημάτων φωνητικής/οπτικής αναγγελίας στάσεων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη,
- την τακτική ανανέωση του λογισμικού (ιδίως μετά τις αλλαγές γραμμών λόγω νέων σταθμών),
- την ένταξη των λεωφορείων ΚΤΕΛ στο σύστημα τηλεματικής,
- τη γενίκευση του συστήματος σε όλες τις αστικές συγκοινωνίες της χώρας,
- την ενίσχυση της φωνητικής αναγγελίας στις υπαίθριες στάσεις, συμπεριλαμβανομένης και της εκφώνησης έκτακτων ανακοινώσεων,
- την τοποθέτηση πλατφορμών/σήμανσης για τον ασφαλή εντοπισμό και την πρόσβαση στις στάσεις.

2. Μέσα σταθερής τροχιάς (ΗΣΑΠ – Μετρό)

Επισημαίνουμε την ανάγκη:

- σωστής ρύθμισης της έντασης των φωνητικών αναγγελιών,
- εξασφάλισης πλήρους οπτικής επαφής των μηχανοδηγών κατά την επιβίβαση/αποβίβαση στους σταθμούς του ΗΣΑΠ, ώστε να αποφεύγονται ατυχήματα,
- χρήσης έξι βαγονιών σε ώρες αιχμής στη Γραμμή 1,
- άμεσης αποκατάστασης ανελκυστήρων και κυλιόμενων κλιμάκων σε όλους τους σταθμούς,
- εκπαίδευσης του προσωπικού ασφαλείας (security) σε τεχνικές συνοδείας τυφλών επιβατών.

3. Εφαρμογή “OASA Telematics”

Απαιτείται ουσιαστική βελτίωση και αξιόπιστη λειτουργία, καθώς συχνά δεν παρέχει σωστές πληροφορίες άφιξης, γεγονός που δημιουργεί σημαντική ταλαιπωρία στους τυφλούς χρήστες.

4. Αθόρυβα ηλεκτρικά λεωφορεία – ανάγκη ηχητικής ειδοποίησης

Δεδομένου του ιδιαίτερα αυξημένου κινδύνου για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση, είναι απαραίτητη:

- η καθολική εγκατάσταση ηχητικών συστημάτων ειδοποίησης στα νέα ηλεκτρικά λεωφορεία,
- η υιοθέτηση διεθνών προτύπων (όπως σε χώρες της Ε.Ε. και ΗΠΑ).

5. Ετήσια επιδότηση καρτών ΟΑΣΑ για άτομα με αναπηρία

Η επιδότηση να γίνεται σε ετήσια βάση μέσω της εφαρμογής «Athena Card», η οποία πρέπει να καταστεί πλήρως προσβάσιμη.

6. Γραφεία Υποστήριξης Επιβατών με Αναπηρία

Ίδρυση γραφείων υποδοχής και εξυπηρέτησης επιβατών με αναπηρία σε:

- σταθμούς υπεραστικών λεωφορείων,
- σιδηροδρομικούς σταθμούς,
- λιμάνια και αεροδρόμια όπου δεν υφίσταται σχετική υπηρεσία.

7. Συμβάσεις με ΚΤΕΛ και αεροδρόμιο

Ζητούμε:

- έγκαιρη ετήσια σύναψη συμβάσεων επιδότησης με τα ΚΤΕΛ,
- υποχρεωτική προσαρμογή οχημάτων και σταθμών ώστε να γίνουν πλήρως προσβάσιμα,
- δυνατότητα τηλεφωνικής κράτησης θέσεων από τυφλούς επιβάτες και συνοδούς,
- απαλλαγή από φόρους αεροδρομίου για άτομα με αναπηρία όρασης 80% και άνω και τους συνοδούς αυτών.

8. Ενιαία κάρτα δωρεάν διέλευσης από τα διόδια

Άμεση εφαρμογή των ν. 4782/2021 και 4903/2022 για:

- ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης της ενιαίας κάρτας,
- δωρεάν διέλευση οχημάτων ατόμων με αναπηρία σε όλους τους αυτοκινητοδρόμους, ανεξαρτήτως επιβαίνοντος, όταν η μετακίνηση γίνεται προς εξυπηρέτηση του δικαιούχου.

9 . Προσβασιμότητα δομημένου περιβάλλοντος

Προβλέπεται:

- πλήρης συμμόρφωση όλων των νέων δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων,
- υποχρεωτική τριετής προσαρμογή των παλαιών κτιρίων,
- άμεση διαμόρφωση πεζοδρομίων, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων με οδηγούς όδευσης τυφλών,
- εγκατάσταση νέου τύπου ηχητικών διατάξεων σε όλους τους φωτεινούς σηματοδότες.

10. Επιχορήγηση Κέντρου Σκύλοι Οδηγοί Ελλάδος

Ζητείται ετήσια κρατική ενίσχυση του αναγνωρισμένου φορέα, με σκοπό την ασφαλή αυτόνομη μετακίνηση των τυφλών πολιτών.

Θέματα Υπουργείου Δικαιοσύνης

Δικαιοπρακτικά Δικαιώματα και Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη

1. Δικαιοπρακτική Ικανότητα και Προσωπικά Δεδομένα

- Οι τυφλοί συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα, καθώς απαιτείται παρουσία μαρτύρων για κάθε συναλλαγή, ακόμα και για απλές καθημερινές πράξεις, όπως η ανάληψη μισθού ή η υπογραφή συμβάσεων.
- Το καθεστώς αυτό παραβιάζει το απόρρητο προσωπικών δεδομένων και περιορίζει την αυτονομία των τυφλών πολιτών.

- Ζητείται η θεσμοθέτηση της δυνατότητας ηλεκτρονικής υπογραφής και η διευκόλυνση έκδοσης χρεωστικών και πιστωτικών καρτών για τυφλούς, ώστε να εξασφαλιστεί πλήρης οικονομική αυτονομία.

2. Επαγγελματική Αποκατάσταση

- Η πρόσληψη τυφλών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα παραμένει περιορισμένη και η κατάργηση της ειδικής προκήρυξης θέσεων τυφλών τηλεφωνητών του Ν.2643/98, μειώνουν τις ευκαιρίες επαγγελματικής αποκατάστασης.
- Προτείνεται η νομοθετική θέσπιση θέσεων τυφλών ή ατόμων με σοβαρή μειωμένη όραση για απομαγνητοφώνηση πρακτικών των Ελληνικών Δικαστηρίων, αξιοποιώντας τεχνολογίες και σύγχρονα συστήματα.
- Το μέτρο αυτό:
  - Δημιουργεί νέες επαγγελματικές θέσεις,
  - Προστατεύει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα,
  - Κοστίζει λιγότερο στο Δημόσιο από την ανάθεση σε ιδιωτικές εταιρείες.

3. Ποινικοποίηση Συλλογικής Επαιτείας

- Ζητείται η θεσμοθέτηση συλλογικής επαιτείας ως ιδιώνυμου αδικήματος, με αυστηρότερες ποινές από την υφιστάμενη επαιτεία.
- Να απαγορευτούν οι τηλεμαραθώνιοι και κάθε διαδικτυακός έρανος, ώστε να προστατεύεται η αξιοπρέπεια των ατόμων με αναπηρία και να αποφεύγεται η εκμετάλλευση για οικονομικό όφελος τρίτων.

4. Προσβασιμότητα Δικαστικών Κτιρίων και Ψηφιακών Υπηρεσιών

- Καθολική προσβασιμότητα όλων των δικαστικών κτιρίων, με:
  - Οδηγούς όδευσης τυφλών, φωνητικές αναγγελίες σε ανελκυστήρες, ενδείξεις Braille,
  - Προειδοποιητικές ανάγλυφες λωρίδες για σκάλες, μεγαλογράμματες πινακίδες, επαρκή φωτισμό, χρωματική αντίθεση, θέσεις στάθμευσης ΑμεΑ.
- Προτεραιότητα εξυπηρέτησης για τυφλούς δικηγόρους και πολίτες που προσέρχονται αυτοπροσώπως.
- Προσβασιμότητα όλων των δικαστικών ιστοσελίδων και πλατφορμών (1ου, 2ου, 3ου βαθμού), καθώς και:
  - Πύλη Ψηφιακών Υπηρεσιών Δικαστηρίων και Εισαγγελιών (www.solon.gov.gr),
  - Ιστοσελίδα Εθνικού Τυπογραφείου,
  - Ιστοσελίδα Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Θέματα Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Ψηφιακή Προσβασιμότητα και Υπηρεσίες για Τυφλούς και Άτομα με Μειωμένη Όραση

1. Προσβασιμότητα πλατφόρμας gov.gr

- Η πλατφόρμα www.gov.gr παρέχει 1483 υπηρεσίες, αλλά μόνο 14 είναι προσβάσιμες σε τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση.

- Απαιτείται άμεση προσαρμογή όλων των υπηρεσιών ώστε να είναι πλήρως προσβάσιμες, σύμφωνα με διεθνή πρότυπα WCAG.
- 2. Προσβασιμότητα ιστοτόπων δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα**
- Ιστοσελίδες όπως taxisnet, hellenicparliament.gr και idika.gr δεν είναι προσβάσιμες, γεγονός που αναγκάζει τους τυφλούς να χρησιμοποιούν τρίτα άτομα για πλοήγηση.
  - Ζητείται άμεση τεχνική και λειτουργική προσαρμογή όλων των ιστοσελίδων δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα.
- 3. Εκπαίδευση και υποστήριξη στην ηλεκτρονική προσβασιμότητα**
- Η Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών και ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών παρέχουν υπηρεσίες υποστήριξης και εκπαίδευσης σε υπολογιστές και συσκευές αφής για τυφλούς.
  - Προτείνεται μηνιαία επιχορήγηση και στους δυο φορείς, για τη διατήρηση και ενίσχυση της υπηρεσίας.
  - Επιπλέον, απαιτείται πρόγραμμα εκπαίδευσης νέων εκπαιδευτών για την εκπαίδευση τυφλών στη χρήση Η/Υ, tablet και κινητών.
- 4. Προβολή προσβάσιμων ιδιωτικών ιστοσελίδων**
- Προτείνεται η δημιουργία ιστοσελίδας του Υπουργείου για την προβολή ιδιωτικών ιστοσελίδων που πληρούν πλήρως τα πρότυπα προσβασιμότητας WCAG (τουλάχιστον AA επίπεδο).
- 5. Συνεργασία με Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών**
- Ζητείται η συμμετοχή της ΕΟΤ ως τεχνικού συμβούλου για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της χρηστικότητας των ιστοσελίδων του δημόσιου τομέα.
- 6. Εφαρμογή ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας**
- Απαιτείται η πλήρης εφαρμογή της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 και του Π.Δ.Τ.Ε. 2577/2006 για όλες τις υπηρεσίες του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, προς διευκόλυνση τυφλών και ατόμων με μειωμένη όραση.
- 7. Παραβάσεις και προβλήματα στα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ.)**
- Παρατηρείται παραβίαση της Υπουργικής Απόφασης 41252 ΕΞ 2021, ΦΕΚ 5479/Β/25-11-2021, σχετικά με δωρεάν αποστολή επιστολών και βιβλίων σε γραφή Braille.
  - Συχνές απώλειες ή καθυστερήσεις στην παράδοση εντύπων Braille και άλλων σημαντικών εγγράφων.
  - Απαράδεκτη πρακτική παρακράτησης 7,00 € κατά την παράδοση συντάξεων ΟΓΑ και αναπηρικών επιδομάτων ΟΠΕΚΑ.
  - Απαιτείται η άμεση τήρηση των υποχρεώσεων των ΕΛ.ΤΑ., ώστε να εξασφαλιστεί πλήρης, δωρεάν και έγκαιρη εξυπηρέτηση των τυφλών και ατόμων με μειωμένη όραση.

Θέματα Υπουργείου Ανάπτυξης

Προσβασιμότητα και Υποστήριξη Ατόμων με Μειωμένη Όραση

1. Προσβάσιμα ιατρικά βοηθήματα και τηλεφωνικές συσκευές

- Υποχρέωση ενσωμάτωσης ελληνικής φωνής σε ομιλούντα τεχνικά ιατρικά βοηθήματα (π.χ. θερμομέτρα, μετρητές σακχάρου, ζυγαριές κ.λπ.) για τυφλούς, άτομα με μειωμένη όραση και ηλικιωμένους.
- Υποχρέωση κατασκευαστών κινητών τηλεφώνων να διαθέτουν συσκευές με μεγάλα πλήκτρα και φωνητικές λειτουργίες σε ελληνική γλώσσα για βασικές λειτουργίες (κλήση, αναγνώριση καλούντος, καταχώρηση επαφών).

2. Προσβάσιμες οικιακές συσκευές

- Υποχρέωση κατασκευαστών οικιακών συσκευών (πλυντήρια, κουζίνες, κλιματιστικά, αφυγραντήρες κ.λπ.) να διαθέτουν ποσοστό συσκευών με συμβατικό πληκτρολόγιο ή δυνατότητα προσθήκης προσαρμογών για άτομα με μειωμένη όραση και ηλικιωμένους.

3. Αυτόματες ταμειακές μηχανές (ATM) και POS

- Υποχρέωση διαθέσεως λογισμικού ανάγνωσης οθόνης, ακουστικής υποδοχής μέσω ακουστικών και κατάλληλου πληκτρολογίου για χρήση από τυφλούς και ηλικιωμένους.
- Ενδείξεις σε γραφή Braille στις πιστωτικές («π») και χρεωστικές («χ») κάρτες.

4. Προσβασιμότητα σε προϊόντα με ημερομηνία λήξης και φάρμακα

- Αναγραφή ημερομηνίας λήξης σε Braille και μεγαλογράμματη γραφή, με ανάγλυφο σημείο QR για πρόσβαση σε πληροφορίες συστατικών.
- Στα φάρμακα, όπου δεν υπάρχει χώρος, η ημερομηνία λήξης να προστεθεί σε ξεχωριστό χαρτί στο εσωτερικό της συσκευασίας.

5. Ασφάλεια τυφλών πεζών και ηχητικές σημάνσεις

- Τοποθέτηση εξωτερικών ηχητικών σημάνσεων σε ηλεκτρικά οχήματα ώστε να γίνονται αντιληπτά από τυφλούς.

6. Προσβάσιμες πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου και εισιτηρίων

- Υποχρέωση κατασκευής πλατφορμών με πλήρη προσβασιμότητα ατόμων με μειωμένη όραση για αδειοδότηση.

7. Προσβάσιμα εγχειρίδια και επίδειξη προϊόντων

- Υποχρέωση παροχής εγχειριδίων στα ελληνικά σε μορφή Braille ή αναγνώσιμη από λογισμικό ανάγνωσης οθόνης.
- Υποχρέωση εκπαίδευσης χρήστη κατά την πώληση προϊόντων για τυφλούς.

8. Τηλεφωνική και τεχνική υποστήριξη

- Παροχή εξειδικευμένου εκπροσώπου υποστήριξης σε θέματα προσβασιμότητας, με δυνατότητα τηλεφωνικής, βιντεοκλήσης ή απομακρυσμένης βοήθειας.
- Σε περίπτωση αδυναμίας, υποχρέωση δωρεάν onsite τεχνικής υποστήριξης από εξειδικευμένο προσωπικό.

9. Προσβάσιμη ακουστική περιγραφή και πολιτισμός

- Υποχρέωση ακουστικής περιγραφής σε τηλεοπτικά προγράμματα, σειρές, ταινίες, θεατρικές παραστάσεις και μουσεία.
- Να δοθούν κίνητρα για τη δημιουργία κινηματογράφων ανά 10.000 κατοίκους για προβολές ταινιών με ακουστική περιγραφή.
- Στα μουσεία και γκαλερί, μέρμινα για ακουστική περιγραφή, σημάνσεις Braille και πιστά αντίγραφα εκθεμάτων για απτική αναγνώριση.

10. Φωτεινοί σηματοδότες

- Υποχρεωτική τοποθέτηση νέου τύπου ηχητικών διατάξεων εντός ενός έτους σε κεντρικές διαβάσεις, και πλήρης εγκατάσταση σε πέντε χρόνια.

11. Αισθητήρες προϊόντων

- Προσαρμογή οθονών προϊόντων με αισθητήρες φωτός/χρώματος ή ανάγλυφα στοιχεία για τυφλούς.

11. Προσβάσιμη αναφορά βλαβών σε οργανισμούς κοινής ωφέλειας

- Υποχρέωση τηλεφωνικής γραμμής για καταγγελία βλαβών με προτεραιότητα στην επισκευή για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση.

Θέματα Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη

1. Προσβασιμότητα σε κτίρια του Υπουργείου, όπως αστυνομικά τμήματα, φυλακές κλπ

Για να είναι ένας χώρος προσβάσιμος για τα άτομα με αναπηρία όρασης επιβάλλεται να ληφθούν τα ακόλουθα μέτρα προσβασιμότητας:

- Σχεδιάγραμμα, χάρτης ή μακέτα της κάτοψης του κτιρίου στην είσοδο, τα οποία θα πρέπει να είναι ανάγλυφα ή τρισδιάστατα, και σε χρωματική αντίθεση, με μεγάλους χαρακτήρες και γραφή Braille.
- Οδηγοί όδευσης τυφλών σε αντίθεση υψής και χρώματος με το έδαφος, οι οποίοι θα οδηγούν από την είσοδο του κτιρίου σε βασικά σημεία, όπως υποδοχή, γραφείο αξιωματικού υπηρεσίας, ανελκυστήρες, σκάλες κλπ.
- Χρωματικές αντιθέσεις σε πόρτες γραφείων και πόμολα για να γίνονται εύκολα αντιληπτά.
- Πινακίδες γραφείων σε γραφή Braille, σε χρωματική αντίθεση και με μεγάλους ή/και ανάγλυφους χαρακτήρες.
- Ανελκυστήρες με φωνητική αναγγελία των ορόφων και κουμπιά στη γραφή Braille και ανάγλυφα, μεγάλα και σε χρωματική αντίθεση.
- Προειδοποιητικές επιφάνειες σε αντίθεση υψής και χρώματος πριν από την αρχή μιας σκάλας και αντίστοιχη λωρίδα Stop στο τελείωμα κάθε σκαλιού.
- Φωσφορίζουσες ταινίες σε τζάμια, γυάλινες πόρτες, γυάλινα διαχωριστικά όπως επίσης και σε τυχόν κολώνες που υπάρχουν στο χώρο.

2. Εκπαίδευση

Εκπαίδευση από την Υπηρεσία Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών του προσωπικού σε τεχνικές βλέποντος οδηγού (τεχνικές συνοδείας) αλλά και σε κανόνες σωστής επικοινωνίας και συναλλαγής με τυφλούς και

άτομα με μειωμένη όραση. Η εκπαίδευση αυτή θα πρέπει να γίνεται μέσα από σεμινάρια συστηματικά και σε σταθερά χρονικά διαστήματα, έτσι ώστε να είναι διαρκής και να εξασφαλίζεται η συνεχής ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση όλου του προσωπικού. Στη συνέχεια θα είναι σωστό να γίνει μία πιο εξειδικευμένη εκπαίδευση των αξιωματικών έτσι ώστε να υπάρχει πάντα σε κάθε αστυνομικό τμήμα εξειδικευμένο προσωπικό που να είναι σε θέση να εξυπηρετήσει αποτελεσματικά τους τυφλούς και με μειωμένη όραση πολίτες.

3. Ενημέρωση

Μία γενικότερη ενημέρωση μπορεί να γίνει μέσα από τις ακόλουθες δράσεις:

- Διανομή φυλλαδίων με τις υπηρεσίες των επισημών φορέων των τυφλών και των ατόμων με μειωμένη όραση.
- Δημιουργία εκπαιδευτικού φυλλαδίου που να αναφέρει επιγραμματικά και μέσα από εικόνες τις βασικές τεχνικές συνοδείας αλλά και κανόνες σωστής συμπεριφοράς και συναλλαγής προς τους τυφλούς και τα άτομα με μειωμένη όραση.
- Δημιουργία μιας κάρτας η οποία θα περιλαμβάνει βασικές οδηγίες και θα υπάρχει στα περιπολικά για πιο άμεση πρόσβαση των αστυνομικών που τύχει να συναντήσουν τυφλούς ή άτομα με μειωμένη όραση στη βάρδια τους ή μετά από κλήση.
- Ενημέρωση των στελεχών της άμεσης δράσης ώστε να δίνουν προτεραιότητα, εάν είναι εφικτό, σε κλήσεις ή μηνύματα ατόμων με αναπηρία όρασης, τα οποία βιώνουν μία δύσκολη ή επικίνδυνη κατάσταση όπως π.χ. κλοπή, απειλή, ενδοοικογενειακή βία, αποκλεισμός πρόσβασης, κ.λ.π.
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των αστυνομικών, έτσι ώστε να κινητοποιούνται σε τυχόν παραβάσεις που πέφτουν στην αντίληψή τους και θέτουν σε κίνδυνο τη σωματική ακεραιότητα ή δυσχεραίνουν την κίνηση των τυφλών και με μειωμένη όραση πεζών, όπως π.χ. δημόσια έργα χωρίς την κατάλληλη φύλαξη σε δρόμους και πεζοδρόμια, αυτοκίνητα σταθμευμένα σε πεζόδρομους και πεζοδρόμια, οδηγοί όδευσης τυφλών και ράμπες κατελιγμένοι από οχήματα κάθε είδους, κλπ.
- Μεταγραφή στη γραφή Braille των βασικών εντύπων της αστυνομίας τα οποία θα μπορούν να αποσταλούν επίσης και με email στους ενδιαφερόμενους.
- Μέρимνα ώστε η ιστοσελίδα της αστυνομίας να γίνει προσβάσιμη για τους τυφλούς και τα άτομα με μειωμένη όραση σύμφωνα με τις προδιαγραφές.
- Ενημέρωση των φορέων των τυφλών και των ατόμων με μειωμένη όραση σχετικά με τα επιχειρησιακά κέντρα για την ενδοοικογενειακή βία, προκειμένου να ενημερώσουν τα μέλη τους.
- Δημιουργία ενός σύντομου φυλλαδίου στα αγγλικά για την ενημέρωση τυχόν προσφύγων, μεταναστών και τουριστών τυφλών ή με μειωμένη όραση που εισέρχονται στην Ελλάδα, σχετικά με τις υπηρεσίες που μπορούν να λάβουν από τους επίσημους φορείς των τυφλών.

4. Παραβίαση ερυθρού σηματοδότη

Για την παραβίαση ερυθρού σηματοδότη σύμφωνα με το άρθρο 6, παρ. 1, εδαφ. β, ε, η, ι του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας να επιβάλλεται στους οδηγούς παραβάτες βαρύτερη ποινή από την προβλεπόμενη, δεδομένου ότι τα άτομα με αναπηρία στην όραση εκτίθενται σε μεγάλο βαθμό σε πολλαπλούς κινδύνους καθημερινά κατά τις μετακινήσεις τους ως πεζοί.

5. Εξοικείωση με την αναπηρία όρασης

Εξοικείωση με την αναπηρία όρασης για όλα τα ανωτέρω από την Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών και την Υπηρεσία Κινητικότητας, Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών σε μία ή δύο επισκέψεις ανά εξάμηνο στη Σχολή Λεξιματικών.

6. Υπαγωγή των νοσοκομείων των φυλακών στο ΕΣΥ

Ζητάμε την υπαγωγή των νοσοκομείων των φυλακών στο Εθνικό Σύστημα Υγείας για την παροχή ουσιαστικής ιατρικής περίθαλψης στους κρατούμενους και δη στα άτομα με αναπηρία ή σε όσους πάσχουν από χρόνια νοσήματα. Επιπλέον, επιβάλλεται η επίσπευση της διαδικασίας εξέτασης των ατόμων με αναπηρία από τα ΚΕ.Π.Α. δεδομένου ότι παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση, ενώ στην πλειονότητά τους οι φυλακισμένοι με αναπηρία δεν έχουν καθόλου εισόδημα. Τέλος, ζητάμε να υπάρξει μέριμνα για την εξασφάλιση των ειδών πρώτης ανάγκης στους φυλακισμένους με αναπηρία.

7. Άδεια κυκλοφορίας στο δακτύλιο

Χορήγηση άδειας κυκλοφορίας στο δακτύλιο σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής στους υπαλλήλους και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών.

Θέματα Υπουργείου Πολιτισμού

1. Προσβασιμότητα στα τηλεοπτικά προγράμματα και υποχρεωτικές μεταγλωττίσεις των συνεντεύξεων σε δελτία ειδήσεων καθώς και ακουστική περιγραφή των ταινιών, με προμήθεια σχετικού αποκωδικοποιητή δωρεάν σε κάθε άτομο τυφλό ή με μειωμένη όραση σε ποσοστό 80% και άνω.

2. Ακουστική περιγραφή σε θεάματα και πολιτιστικούς χώρους

- Δημιουργία υποδομής στο Εθνικό Θέατρο για ακουστική περιγραφή, τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα ανά παράσταση.
- Προβλεπόμενες θέσεις για τυφλούς ή άτομα με μειωμένη όραση στις δύο πρώτες σειρές σε δημόσια και ιδιωτικά θέατρα, Μέγαρο Μουσικής κ.λπ.

3. Πρόσβαση σε πολιτιστικούς χώρους για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση

- Δωρεάν είσοδος για τυφλό και συνοδό σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, θέατρα, κινηματογράφους, πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Δυνατότητα αποζημίωσης/επιδότησης επιχειρήσεων για την επιβάρυνση της δωρεάν εισόδου του συνοδού.
- Επέκταση της κάρτας αναπηρίας για δωρεάν είσοδο σε ιδιωτικούς χώρους θεάματος και ψυχαγωγίας.

4. Προσβασιμότητα μουσείων και αρχαιολογικών χώρων

- Παροχή μηχανήματος για ακουστική περιγραφή των εκθεμάτων στην ελληνική και, κατά δυνατόν, σε άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες.
- Δημιουργία πιστών αντιγράφων σημαντικών εκθεμάτων για απτική αναγνώριση και εκπαιδευτική χρήση.

5. Παροχή εντύπων σε ποικίλες προσβάσιμες μορφές.

- Κάθε φορά που ο τυφλός ή το άτομο με μειωμένη όραση αγοράζει ένα βιβλίο σε έντυπη μορφή να του παραχωρείται ο τίτλος και σε ηλεκτρονική προσβάσιμη/ακουστική μορφή.

6. Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων τυφλών ξεναγών

- Αναγνώριση πτυχίου και άδειας άσκησης επαγγέλματος τυφλών ξεναγών Σ.Α.Ε.Κ. ως ισότιμοι με τους λοιπούς ξεναγούς.

7. Προϋποθέσεις χρηματοδότησης πολιτιστικών προγραμμάτων

- Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Πολιτισμού να είναι προσβάσιμα σε τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση.
- Χρηματοδότηση από το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου που να προβλέπει την ακουστική περιγραφή των ταινιών.

Θέματα Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

1. Συνταξιοδοτικά Μέρισματα τυφλών συνταξιούχων στρατιωτικών

Σχετικά με το μέρισμα που λαμβάνουν οι τυφλοί συνταξιούχοι στρατιωτικοί από το Μετοχικό Ταμείο Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας ζητάμε τη συνέχιση επιδότησής του από τον κρατικό προϋπολογισμό ή εναλλακτικά την εξαίρεση από την περικοπή της 1ης Ιουλίου 2016, εφόσον με τις δύο προαναφερθείσες περικοπές το μέρισμα έχει μειωθεί μέχρι 70%, μείωση πολύ σοβαρή στις χαλεπές οικονομικά ημέρες που διανύουμε ως χώρα. Σημειώνουμε ότι οι ως άνω συνταξιούχοι είναι ελάχιστοι, στοιχείο που είναι πολύ εύκολο να διασταυρωθεί.

2. Στρατιωτική υποχρέωση (θητεία) των παιδιών τυφλών γονέων

- Μείωση της θητείας σε έξι (6) μήνες σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 3421/2005 (Α' 302).
- Πλήρης απαλλαγή για το πρώτο άρρεν τέκνο κάθε οικογένειας.

3. Πρόσβαση σε εγκαταστάσεις Ειδικών Δυνάμεων

- Χορήγηση άδειας εισόδου και χρήσης στους τυφλούς στις εγκαταστάσεις των κέντρων παραθερισμού των Ειδικών Δυνάμεων.

4. Στήριξη εργαστηρίων Φάρος Τυφλών Ελλάδος

- Διασφάλιση μόνιμης ροής αναθέσεων προϊόντων για τις ανάγκες του στρατεύματος από το φιλανθρωπικό σωματείο «Φάρος Τυφλών Ελλάδος».
- Τα εργαστήρια παρέχουν ποιοτικά προϊόντα και σημαντικό κοινωνικό έργο, ενώ εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση και συνταξιοδότηση δεκάδων τυφλών.

- Ανάγκη άμεσης παρέμβασης για την επίλυση προβλημάτων στις αναθέσεις και εξασφάλιση συνεχούς συνεργασίας με τον Ελληνικό Στρατό.

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Όπως έχει συμβεί και με τους προκατόχους σας, αναμένουμε να ορίσετε συνάντηση με τους φορείς μας για τη συζήτηση και επίλυση στο μέτρο του εφικτού των ανωτέρω.

Ο Πρόεδρος

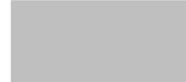

Νικόλαος Γαλλούρης

**Με εκτίμηση
Για το Γ.Σ. της Ε.Ο.Τ.**

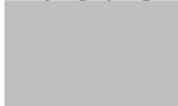
Η Γενική Γραμματέας

Παρασκευή Τσαβιλιά

Για το Δ.Σ. του Π.Σ.Τ.

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Σηφάκης

Η Γενική Γραμματέας

Θεοδώρα Φαρδέλα